

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej Orbis
za okres roczny
od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku**

Warszawa, 17 lutego 2015 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH.....	9
1. WPROWADZENIE.....	10
1.1 GRUPA KAPITAŁOWA ORBIS.....	10
2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI I ICH ZMIANY.....	13
2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI.....	13
2.2 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	13
2.3 ZASADY RACHUNKOWOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	14
2.4 ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH.....	29
2.5 NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF.....	29
2.6 WAŻNE OSZACOWANIA I ZAŁOŻENIA.....	32
3. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI.....	33
3.1 SEGMENTY OPERACYJNE.....	33
3.2 PRZYCHODY Z GŁÓWNYCH PRODUKTÓW I USŁUG.....	36
3.3 INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH.....	36
3.4 INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH KLIENTÓW.....	36
4. PRZYCHODY I KOSZTY.....	37
4.1 PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY USŁUG, TOWARÓW I MATERIAŁÓW.....	37
4.2 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE.....	37
4.3 KOSZTY WEDŁUG RODZAJU.....	38
4.4 KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	38
4.5 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE.....	39
4.6 AKTUALIZACJA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH.....	39
4.7 ZYSK NA SPRZEDAŻY CAŁOŚCI LUB CZĘŚCI UDZIAŁÓW JEDNOSTEK PODPORZĄDKOWANYCH.....	39
4.8 PRZYCHODY FINANSOWE.....	40
4.9 KOSZTY FINANSOWE.....	40
5. PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZCZONY.....	40
6. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA.....	42
7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ.....	45
8. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY.....	45
9. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	46
10. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	49
11. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH.....	51
12. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I ICH ZBYWANIE.....	51
13. UDZIAŁ WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH.....	51
14. INNE AKTYWA FINANSOWE.....	51
15. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....	52
16. INNE INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE.....	53
17. INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE.....	54
18. ZAPASY.....	54
19. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE.....	55
20. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE.....	57
21. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY.....	57
22. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY.....	57
23. KAPITAŁ WŁASNY.....	58
23.1 KAPITAŁ ZAKŁADOWY.....	58
23.2 POZOSTAŁE KAPITAŁY.....	59
23.3 KAPITAŁ Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH.....	59
23.4 ZYSKI ZATRZYMANE.....	59
23.5 UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE.....	60

23.6 ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM.....	60
24. KREDYTY I POŻYCZKI.....	61
25. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE INNE.....	62
26. REZERWY.....	62
27. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE.....	63
28. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	64
29. POZYCJE WARUNKOWE.....	69
29.1 UDZIELONE I OTRZYMANE GWARANCJE.....	69
29.2 SPRAWY SPORNE.....	70
30. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	72
30.1 POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	72
30.2 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.....	72
30.3 RYZYKO WALUTOWE.....	73
30.4 RYZYKO CENOWE.....	74
30.5 RYZYKO KREDYTOWE.....	74
30.6 RYZYKO ZWIĄZANE Z PŁYNNOŚCIĄ.....	77
30.7 KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....	78
31. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE.....	78
32. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH (TRANSAKCJE).....	78
32.1 WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ EMITENTA.....	78
32.2 TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	79
33. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM.....	79
34. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	80
35. INNE INFORMACJE.....	80

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

według stanu na 31 grudnia 2014 roku

A k t y w a	Nota	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Aktywa trwałe		1 795 751	1 806 760
Rzeczowe aktywa trwałe	9	1 662 265	1 659 525
Wartości niematerialne, w tym:	10	112 839	110 403
- wartość firmy		107 252	107 252
Inne aktywa finansowe	14	7 889	11 270
Nieruchomości inwestycyjne	15	11 118	24 866
Inne inwestycje długoterminowe	16	464	464
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	19	20
Inne aktywa długoterminowe	17	1 157	212
Aktywa obrotowe		290 747	234 093
Zapasy	18	4 123	3 978
Należności handlowe	19	25 344	23 100
Należności z tytułu podatku dochodowego	19	78	3 269
Należności krótkoterminowe inne	19	16 211	12 925
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	21	5 488	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	239 503	190 821
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	6	11 046	13 476
A k t y w a r a z e m		2 097 544	2 054 329

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ c.d.

według stanu na 31 grudnia 2014 roku

P a s y w a	Nota	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Kapitał własny		1 952 322	1 932 103
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		1 952 322	1 932 103
Kapitał zakładowy	23.1	517 754	517 754
Pozostałe kapitały	23.2	133 333	133 333
Zyski zatrzymane	23.4	1 301 117	1 281 076
Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych	23.3	118	(60)
Udziały niekontrolujące	23.5	0	0
Zobowiązania długoterminowe		28 374	31 733
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	3 872	8 414
Zobowiązania długoterminowe inne	25	6 013	6 305
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	28	18 489	17 014
Zobowiązania krótkoterminowe		116 848	90 493
Zobowiązania handlowe	27	54 083	38 807
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	27	822	260
Zobowiązania krótkoterminowe inne	27	58 918	46 220
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	28	1 784	2 527
Rezerwy na zobowiązania	26	1 241	2 679
P a s y w a r a z e m		2 097 544	2 054 329

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za 2014 rok

	Nota	2014	2013
Przychody netto ze sprzedaży usług, towarów i materiałów	4.1	707 785	682 601
Koszt własny sprzedaży	4.3	(495 331)	(485 791)
Zysk brutto ze sprzedaży		212 454	196 810
Pozostałe przychody operacyjne	4.2	16 016	17 806
Koszty sprzedaży i marketingu	4.3	(26 904)	(25 378)
Koszty ogólnego zarządu	4.3	(89 032)	(89 694)
Pozostałe koszty operacyjne	4.5	(7 252)	(12 614)
Aktualizacja wartości aktywów trwałych	4.6	(4 179)	(5 042)
Zysk z działalności operacyjnej		101 103	81 888
Zysk na sprzedaży całości lub części udziałów jednostek podporządkowanych	4.7	965	0
Przychody finansowe	4.8	13 121	4 259
Koszty finansowe	4.9	(2 362)	(1 427)
Zysk przed opodatkowaniem		112 827	84 720
Podatek dochodowy	5	(23 630)	(18 071)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		89 197	66 649
Strata z działalności zaniechanej	6	0	(1 666)
Zysk netto za okres		89 197	64 983
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		89 197	64 983
Udziałom niekontrolującym		0	0
		89 197	64 983
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)			
Podstawowy i rozwodniony zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	7	1,94	1,41
Podstawowy i rozwodniony zysk z działalności kontynuowanej przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	7	1,94	1,45

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za 2014 rok

	Nota	2014	2013
Zysk netto za okres		89 197	64 983
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych	28	(49)	(400)
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach		9	76
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		178	39
Podatek dochodowy dotyczący składników, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach		0	0
Inne całkowite dochody/(straty) po opodatkowaniu		138	(285)
Całkowite dochody za okres		89 335	64 698
Przypisane:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		89 335	64 698
Udziałom niekontrolującym		0	0
		89 335	64 698

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za 2014 rok

	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej				Udziały niekontrolujące	Razem	
	Nota	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane			Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2013							
Stan na 01.01.2013		517 754	133 333	1 280 925	(99)	124	1 932 037
- zysk netto za okres		0	0	64 983	0	0	64 983
- inne całkowite dochody/(straty)		0	0	(324)	39	0	(285)
Całkowite dochody za okres		0	0	64 659	39	0	64 698
- dywidendy		0	0	(64 508)	0	0	(64 508)
- zbycie udziałów w jednostce zależnej		0	0	0	0	(124)	(124)
Stan na 31.12.2013	23	517 754	133 333	1 281 076	(60)	0	1 932 103
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2014							
Stan na 01.01.2014		517 754	133 333	1 281 076	(60)	0	1 932 103
- zysk netto za okres		0	0	89 197	0	0	89 197
- inne całkowite dochody/(straty)		0	0	(40)	178	0	138
Całkowite dochody za okres		0	0	89 157	178	0	89 335
- dywidendy		0	0	(69 116)	0	0	(69 116)
Stan na 31.12.2014	23	517 754	133 333	1 301 117	118	0	1 952 322

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za 2014 rok

	Nota	2014	2013
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk przed opodatkowaniem		112 827	84 720
Korekty:		103 948	100 030
Amortyzacja	4.3	111 394	114 346
Zysk z tytułu różnic kursowych		(3 063)	0
Zysk z wyceny aktywów finansowych		(5 488)	0
Odsetki		(4 709)	(4 225)
Zysk z tytułu działalności inwestycyjnej		(13 010)	(13 172)
Zmiana stanu należności	34	(1 985)	27 310
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	34	17 305	(24 853)
Zmiana stanu rezerw	34	(755)	(4 083)
Zmiana stanu zapasów	18	(145)	(468)
Inne korekty	34	4 404	5 175
Przepływy z działalności operacyjnej dotyczące działalności zaniechanej	6	0	(2 078)
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		216 775	182 672
Podatek dochodowy zapłacony		(24 473)	(24 184)
Podatek dochodowy zwrócony/(zapłacony) dotyczący działalności zaniechanej	6	0	1
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		192 302	158 489
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych		17 217	42 658
Przychody ze sprzedaży udziałów w jednostkach powiązanych		3 500	3 015
Przychody z tytułu odsetek		4 709	4 225
Inne wpływy inwestycyjne		2 020	0
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne		(103 894)	(94 525)
Wydatki na nabycie udziałów w podmiotach powiązanych		(10)	0
Przepływy z działalności inwestycyjnej dotyczące działalności zaniechanej	6	0	(6 668)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(76 458)	(51 295)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Spłata odsetek i inne wydatki związane z obsługą zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek		(1 109)	0
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(69 116)	(64 508)
Przepływy z działalności finansowej dotyczące działalności zaniechanej	6	0	5 693
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(70 225)	(58 815)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		45 619	48 379
Wpływ zmiany kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych		3 063	0
Środki pieniężne na początek okresu		190 821	142 442
Środki pieniężne na koniec okresu		239 503	190 821

1. WPROWADZENIE

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia dane finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku i na dzień 31 grudnia 2013 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych, obejmujące dane za 2014 rok i za 2013 rok, oraz noty objaśniające do wyżej wymienionych sprawozdań finansowych. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za 2014 rok obejmuje jednostkę dominującą i jej jednostki zależne (zwane łącznie „Grupą Kapitałową Orbis”, „Grupą Kapitałową” lub „Grupą”).

Rokiem obrotowym dla Spółki dominującej i spółek wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy. Czas trwania działalności wszystkich poszczególnych jednostek nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co jednostki dominującej przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Sprawozdania finansowe poszczególnych jednostek Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają poszczególne jednostki (w „walucie funkcjonalnej”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną jednostki dominującej.

Wszystkie dane finansowe przedstawia się w tysiącach polskich złotych, chyba że zaznaczono inaczej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd w dniu 17 lutego 2015 roku.

1.1 GRUPA KAPITAŁOWA ORBIS

1.1.1 Jednostka dominująca

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej jest spółka **Orbis S.A.** z siedzibą w Warszawie, ul. Bracka 16, 00-028 Warszawa, Polska, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 22622. Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności /PKD/ działalność Spółki jest zakwalifikowana w sekcji I w pozycji 5510Z. Zgodnie z klasyfikacją Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie działalność Spółki jest klasyfikowana w branży hotele i restauracje.

Informacje na temat struktury akcjonariatu znajdują się w nocie 23 niniejszego sprawozdania finansowego.

1.1.2 Skład Grupy Kapitałowej i jej jednostki stowarzyszone

Orbis S.A. jest jednostką dominującą dla **Grupy Kapitałowej Orbis**, w skład której wchodzi spółki z branży hotelarskiej.

Spółki Orbis S.A., Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A., UAB Hekon oraz Orbis Kontrakty Sp. z o.o. tworzą **Grupę Hotelową Orbis**.

Grupa Hotelowa Orbis jest największą siecią hoteli w Polsce i Europie Środkowej. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku w strukturze Grupy funkcjonowało 69 hoteli (w tym 52 własne, 1 w leasingu, 3 w zarządzaniu oraz 13 franczyzowanych) zlokalizowanych w 33 dużych miastach i miejscowościach wypoczynkowych w Polsce, na Litwie i na Łotwie. Hotele Grupy działają pod znanymi na świecie markami należącymi do Accor: Sofitel, Novotel, Mercure, ibis, ibis budget i ibis Styles, a także pod polską marką Orbis Hotels, oferując usługi w standardach od pięciu do jednej gwiazdki.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące udziałów w kapitale własnym, udziałów w głosach na walnym zgromadzeniu oraz przedmiotu działalności spółek zależnych, w których Orbis S.A. posiada udziały.

Skład Grupy Kapitałowej Orbis

Nazwa Spółki	% udziału w kapitale zakładowym	Kraj rejestracji	% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu	przedmiot działalności
Hekon Hotele Ekonomiczne S.A.	bezpośrednio 100,00%	Polska	bezpośrednio 100,00%	hotelarsko-gastronomiczna
UAB Hekon	pośrednio 100,00%	Litwa	pośrednio 100,00%	hotelarsko-gastronomiczna
Orbis Kontrakty Sp. z o.o.	bezpośrednio 80,00% pośrednio 20,00%	Polska	bezpośrednio 80,00% pośrednio 20,00%	organizacja zakupów
Orbis Corporate Sp. z o.o.	bezpośrednio 100,00%	Polska	bezpośrednio 100,00%	turystyka

1.1.3 Zmiany w strukturze Grupy i ich efekt, w tym łączenia działalności, nabycia i zbycia spółek zależnych oraz inwestycji długoterminowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wystąpiły następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej Orbis:

W dniu 26 maja 2014 roku została zawarta transakcja sprzedaży wszystkich posiadanych przez Orbis S.A. udziałów w spółce zależnej **Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.** Zgodnie z umową, w dacie jej podpisania, kupujący (trzy osoby fizyczne) nabyli 3 300 udziałów należących do Orbis S.A., stanowiących 100,0% łącznej liczby udziałów spółki Wioska Turystyczna Wilkasy, za łączną cenę 3 500 tys. zł.

Zmiany w składzie organów spółek

Orbis S.A. – w dniu 27 czerwca 2014 roku Rada Nadzorcza Orbis S.A. powołała w skład Zarządu Orbis S.A. IX kadencji Pana Gilles Stephane Clavie na Prezesa Zarządu (więcej informacji patrz raport bieżący nr 26/2014 z 27 czerwca 2014 roku).

Orbis S.A. – w dniu 27 czerwca 2014 roku ze skutkiem na dzień 1 lipca 2014 roku do składu Rady Nadzorczej Orbis S.A. IX kadencji został powołany na Członka Rady Nadzorczej Pan Laurent Francois Picheral (więcej informacji patrz raport bieżący nr 24/2014 z 27 czerwca 2014 roku).

Hekon – Hotele Ekonomiczne S.A. - w dniu 24 czerwca 2014 roku upłynęła kadencja Zarządu i Rady Nadzorczej spółki Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. Na Prezesa Zarządu kolejnej kadencji został wybrany Pan Stefan Potocki. Pozostały skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej pozostał niezmienny.

W dniu 3 lutego 2015 roku decyzją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy nastąpiła zmiana w Zarządzie spółki Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. Na stanowisko Prezesa Zarządu kolejnej kadencji został wybrany Pan Jean-Marc Vendieux, pełniący wcześniej funkcję Członka Zarządu. Natomiast na miejsce Członka Zarządu został powołany Pan Dominik Sołtysik. Pozostały skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej pozostał niezmienny.

1.1.4 Spółki nieobjęte konsolidacją

Konsolidacją nie są objęte jednostki zależne, które nie są istotne z punktu widzenia sumy bilansowej i wyniku finansowego Grupy.

Spółki nieobjęte konsolidacją przedstawiono w poniższej tabeli. Podstawowe wielkości charakteryzujące wyniki niekonsolidowanych spółek przedstawiono w nocie 16 niniejszego sprawozdania.

Udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych nieobjętych konsolidacją są ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, a skutki wyceny są ujęte w wyniku finansowym.

	% udział w kapitale własnym	udział w przychodach netto Grupy %	udział w sumie bilansowej Grupy %
SPÓŁKI WYŁĄCZONE Z KONSOLIDACJI			
Orbis Corporate Sp. z o.o.*	100,00%	0,00%	0,00%
ŁĄCZNIE		0,00%	0,00%

* Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Spółka nie podjęła działalności

2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI I ICH ZMIANY

2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, wydanymi i obowiązującymi na dzień niniejszego sprawozdania finansowego.

2.2 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Główne zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawiono w nocie 2.3 niniejszego sprawozdania. Zasady te były stosowane w sposób ciągły we wszystkich latach objętych sprawozdaniem finansowym i nie uległy istotnym zmianom w ciągu roku obrotowego za wyjątkiem wynikających ze zmian przepisów przedstawionych w nocie 2.4. Opis Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zastosowanych przez Grupę po raz pierwszy znajduje się w nocie 2.5 niniejszego sprawozdania.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga zastosowania pewnych kluczowych szacunków księgowych. Zarząd musi także podjąć szereg subiektywnych decyzji dotyczących zastosowania zasad rachunkowości Grupy. Obszary bardziej złożone lub wymagające dokonania subiektywnego osądu, jak również obszary, w których założenia i oszacowania są znaczące dla sprawozdania finansowego jako całości, zostały opisane w nocie 2.6 niniejszego sprawozdania.

W odniesieniu do otrzymanego prawa wieczystego użytkowania gruntów, Zarząd rozpatrzył różne interpretacje dotyczące MSR 17 dostępne na rynku i zdecydował, iż prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane w wyniku decyzji administracyjnej powinny być ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Grunty, a także prawa ich użytkowania, są częścią nieruchomości hotelowych Grupy (czyli ośrodków wypracowujących środki pieniężne) ponieważ przyczyniają się do generowania wyniku i przepływów pieniężnych hoteli. Stanowią więc część wartości godziwej nieruchomości. Część praw wieczystego użytkowania gruntu została zakupiona przez Grupę i wprowadzona do ksiąg w wartości zakupu (w wartości rynkowej). Pozostała część została otrzymana od Skarbu Państwa jako jeden z elementów nieruchomości hotelowych i wprowadzona do ksiąg w wartościach ustalonych w wyniku niezależnej wyceny na podstawie MSSF1. Wartość otrzymanych praw wieczystego użytkowania gruntów, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2014 roku 283 225 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2013 roku 291 176 tys. zł. Wartość rezerwy na podatek odroczonej związanej z ujętymi prawami wieczystego użytkowania na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła 53 813 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 55 323 tys. zł.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę dominującą oraz jednostki Grupy Kapitałowej Orbis w dającej się przewidzieć przyszłości. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

2.3 ZASADY RACHUNKOWOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.3.1 Jednostki powiązane

2.3.1.1 Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszystkie jednostki, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę. Grupa posiada kontrolę, jeżeli:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Grupa weryfikuje swoją kontrolę nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

Jeżeli Grupa posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu wystarczają do umożliwienia jej jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, znaczy to, że sprawuje nad nią władzę. Przy ocenie, czy prawa głosu w danej jednostce wystarczają dla zapewnienia władzy, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Grupa posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym wzorce głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia, w którym Grupa obejmuje nad nimi kontrolę. Ich konsolidacji zaprzestaje się od dnia, w którym Grupa traci kontrolę.

Przejęcie jednostki zależnej przez Grupę wykazuje się metodą nabycia. Cenę przejęcia mierzy się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych i zaciągniętych lub przyjętych zobowiązań na dzień wymiany. Możliwe do zidentyfikowania aktywa oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się w momencie początkowego ujęcia według wartości godziwej na dzień nabycia, bez względu na wielkość udziałów niekontrolujących. Nadwyżkę ceny przejęcia nad udziałem Grupy w wartości godziwej w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto wykazuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy niż udział Grupy w wartości godziwej w aktywach netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

W przypadku, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową.

Transakcje wewnątrzgrupowe, salda oraz niezrealizowane zyski z transakcji między jednostkami Grupy podlegają wyłączeniu. Niezrealizowane straty również podlegają wyłączeniu, chyba że transakcja wykaże, że nastąpiła utrata wartości przekazanego składnika aktywów.

Wyłączeniu podlega wartość udziałów posiadanych przez jednostkę dominującą i inne jednostki objęte konsolidacją w jednostkach zależnych, która opowiada udziałowi jednostki dominującej i innych jednostek Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją w jednostkach zależnych.

2.3.1.2 Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszystkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli, co wiąże się zazwyczaj z udziałem w wysokości od 20% do 50% praw głosu. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wykazuje się metodą praw własności i w początkowym ujęciu ujmuje się je według ceny nabycia.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych ujmuje się w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej minus wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji. Straty jednostek stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych jednostkach (w tym wszelkie udziały długoterminowe, które w zasadzie stanowią część inwestycji netto Grupy w jednostkę stowarzyszoną) ujmuje się wyłącznie jeśli Grupa zaciągnęła wiążące zobowiązania prawne lub zwyczajowe lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji.

Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów.

Tam, gdzie było to konieczne, zasady rachunkowości jednostek stowarzyszonych zostały zmienione, aby zachować spójność z zasadami rachunkowości Grupy.

2.3.2 Udziały niekontrolujące oraz transakcje z udziałowcami nie sprawującymi kontroli

Udziały niesprawujące kontroli prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Udziały niesprawujące kontroli mogą być początkowo wyceniane albo w wartości godziwej albo w proporcji do udziału w wartości godziwej nabywanych aktywów netto. Wybór jednej z w/w metod jest dostępny dla każdego połączenia jednostek gospodarczych. W okresach kolejnych wartość udziałów niesprawujących kontroli obejmuje wartość rozpoznaną początkowo skorygowaną o zmiany wartości kapitału jednostki w proporcji do posiadanych udziałów. Całkowity dochód jest alokowany do udziałów niesprawujących kontroli nawet wtedy, gdy powoduje powstanie ujemnej wartości tych udziałów.

Zmiany w udziale w jednostce zależnej nie powodujące utraty kontroli ujmowane są jako transakcje kapitałowe. Wartości księgowe udziału Grupy jak i udziałów niesprawujących kontroli są odpowiednio modyfikowane w celu odzwierciedlenia zmian w strukturze udziału. Różnica pomiędzy wartością o jaką modyfikowane jest wartość udziałów mniejszości oraz wartością godziwą płatności otrzymanej lub przekazanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale własnym Grupy.

W sytuacji utraty kontroli nad jednostką zależną, zysk lub strata na zbyciu jest ustalana jako różnica pomiędzy: (i) łączną wartością godziwą otrzymanej zapłaty i wartości godziwej udziałów jednostki pozostających w Grupie oraz (ii) wartością księgową aktywów (łącznie z wartością firmy), zobowiązań i udziałów niesprawujących kontroli. Kwoty ujęte w stosunku do zbywanej jednostki, w innych składnikach całkowitego dochodu podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat. Wartość godziwa udziałów w jednostce pozostających w Grupie po zbyciu, uznawana jest za początkową wartość godziwą dla celów późniejszego ich ujmowania zgodnie z MSR 39, lub początkowy koszt udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsiębiorstwach.

2.3.3 Transakcje wyrażone w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą funkcjonalną jednostki dominującej.

Dane ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat sporządzonych w litach litewskich (LTL) przez konsolidowaną spółkę UAB Hekon znajdującą się na terenie Litwy zostały przeliczone na walutę polską odpowiednio po kursie średnim NBP na dzień 31.12.2014 roku (1LTL=1,2344 PLN dla aktywów i zobowiązań) i na dzień 31.12.2013 roku (1LTL=1,2011 PLN dla aktywów i zobowiązań) oraz po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego (1LTL=1,2133 PLN w 2014 roku i 1LTL=1,2196 PLN w 2013 roku dla rachunku zysków i strat). Wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako składnik kapitału własnego.

2.3.4 Transakcje i salda

Transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursów wymiany obowiązujących w dniu zawarcia tych transakcji w sposób następujący:

- w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności – według kursu zakupu stosowanego przez bank, z którego usług korzysta Grupa;
- w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań – według kursu sprzedaży stosowanego przez bank, z którego usług korzysta Grupa;
- w przypadku innych transakcji – według średniego kursu określonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Dodatnie i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczania transakcji w walutach obcych oraz z przeliczania aktywów i zobowiązań pieniężnych według kursów wymiany walut na koniec roku wykazuje się w rachunku zysków i strat.

2.3.5 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się na dzień ujęcia w księgach rachunkowych w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonych o dotychczas naliczone odpisy umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów zakupione od stron trzecich prezentuje się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy umorzeniowe naliczone w oparciu o okres trwania umowy użytkowania wieczystego.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane od gminy nieodpłatnie w wyniku decyzji administracyjnych zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym po raz pierwszy według wartości godziwej, w oparciu o wycenę rzeczoznawcy. Podlegają one amortyzacji przez czas trwania umowy, tj. maksymalnie przez okres 99 lat. Uzasadnienie zastosowanego podejścia zostało zawarte w nocie 2.2 Wprowadzenia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Środki trwałe w budowie wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. W przypadku stwierdzenia utraty wartości środka trwałego w budowie dokonuje się odpisu aktualizującego doprowadzającego jego wartość do wartości odzyskiwalnej.

W przypadku wymiany części środka trwałego w jego wartości bilansowej ujmuje się koszt wymienianej części składowej tego środka; jednocześnie wartość bilansowa wymienionej części składowej jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej, niezależnie, czy była osobno amortyzowana i ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 lub gdy zostanie usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Amortyzacja obecnie użytkowanych składników aktywów trwałych jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów dla nowoprzyjętych środków trwałych wynoszący:

Prawa użytkowania wieczystego gruntu – do 99 lat,
Budynki i budowle – od 35 do 50 lat,
Komponenty budynków – od 7 do 25 lat,
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – od 15 do 20 lat,
Maszyny i urządzenia – od 3 do 25 lat,
Środki transportu – do 5 lat,
Narzędzia, przyrządy i wyposażenie – od 5 do 10 lat.
Grunty nie są amortyzowane.

Zyski i straty z tytułu zbycia lub likwidacji środków trwałych, stanowiące różnice pomiędzy przychodami ze sprzedaży i wartością bilansową zbywanego środka trwałego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

2.3.6 Wartości niematerialne

2.3.6.1 Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad udziałem Grupy w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przejętej jednostki na dzień przejęcia.

Zyski i straty ze zbycia jednostki zależnej uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki. Wartość firmy jest wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy powstała przy nabyciu jednostki stowarzyszonej wykazywana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Inwestycje w jednostce stowarzyszonej konsolidowanej metodą praw własności. Włączona jest ona do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

2.3.6.2 Inne wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne wykazane w sprawozdaniu finansowym wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia i pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne obliczone według stawek odzwierciedlających okres ich użytkowania oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień nabycia składnika wartości niematerialnych ustala się metodę amortyzacji oraz stawkę amortyzacji rocznej odzwierciedlającą przewidywany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Grupa nie prowadzi prac badawczych i rozwojowych. Koszty tworzenia stron internetowych są ujmowane w kosztach rodzajowych – kosztach marketingu.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Koncesje, patenty, licencje i podobne – do 3 lat,
Autorskie i pokrewne prawa majątkowe – 2 lata.

2.3.7 Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z posiadania składnika aktywów na leasingobiorcę. Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny.

2.3.7.1 Leasing finansowy

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółek Grupy i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie rozpoczęcia umowy, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych.

Oplaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu tak, by efektywna stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami amortyzacji aktywów trwałych będących własnością Spółek Grupy przez krótszy z dwóch okresów: okres użytkowania składnika aktywów lub okres trwania leasingu.

W razie oddania aktywów w leasing finansowy w należnościach ujmuje się wartość bieżącą opłat leasingowych.

2.3.7.2 Leasing operacyjny

Oplaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu.

Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

W sytuacji, gdy specyfika kontraktu wskazuje, że opłaty leasingowe będą naliczane progresywnie w okresie trwania umowy, dokonuje się linearyzacji rocznych rat płatności.

2.3.8 Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to nieruchomości traktowane jako źródło przychodów z tytułu czynszów lub utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. Początkowo są ujmowane w cenie nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Na dzień bilansowy Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według kosztu historycznego, pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

- Prawa użytkowania wieczystego gruntu – do 99 lat,
- Budynki i budowle – od 35 do 50 lat,
- Komponenty budynków – od 7 do 25 lat,
- Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – od 15 do 20 lat,
- Maszyny i urządzenia – od 3 do 25 lat,
- Narzędzia, przyrządy i wyposażenie – od 5 do 10 lat.

2.3.9 Inne inwestycje długoterminowe

Inne inwestycje długoterminowe obejmują udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji oraz dzieła sztuki.

Udziały i akcje w spółkach zależnych wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Zmiany wartości tych udziałów z tytułu utraty wartości odnosi się bezpośrednio na wynik finansowy.

Dzieła sztuki wycenione zostały w wartości przeszacowanej określonej na podstawie specjalistycznych katalogów. Skutki przeszacowania odniesiono na kapitał własny w pozycję pozostałe kapitały.

2.3.10 Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia obejmującej koszty zakupu, koszty przetworzenia zapasów i inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów rzeczowych do ich aktualnego miejsca i stanu. Do wyceny rozchodu materiałów, surowców i opakowań stosuje się średnią ważoną cenę nabycia.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa obrotowe wykazywane są według wartości niższej spośród ceny zakupu i ceny sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto jest szacowaną ceną sprzedaży możliwą do uzyskania w ramach normalnej działalności, pomniejszoną o odpowiednie zmienne koszty sprzedaży.

2.3.11 Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne,

a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji. W przypadku wystąpienia zdarzeń lub okoliczności znajdujących się poza kontrolą jednostki, oraz gdy zostaną spełnione kryteria wskazane w MSSF 5, okres potrzebny na sfinalizowanie transakcji sprzedaży może zostać wydłużony ponad jeden rok.

Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

2.3.12 Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

2.3.12.1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa zalicza do tej kategorii zwłaszcza inwestycje w papiery wartościowe.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków i strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

2.3.12.2 Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Grupa chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

2.3.12.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i udziały w spółkach, nienotowane na giełdzie i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu. W przypadku, gdy ustalenie wartości godziwej nie jest możliwe, wyceny dokonuje się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, a skutki wyceny ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania. Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w rachunku zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

2.3.12.4 Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności, niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako pożyczki i należności.

Aktywa te wprowadza się do ksiąg pod datą zawarcia transakcji. Na dzień wprowadzenia do ksiąg aktywa te wyceniane są w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji.

Na dzień bilansowy wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

2.3.12.5 Reklasyfikacje aktywów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą podlegać reklasyfikacji do:

- Pożyczek udzielonych i należności własnych, jeżeli na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych a jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywa w przyszłości lub do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy inne niż instrumenty pochodne oraz aktywa wyceniane według wartości godziwej według opcji wyceny w wartości godziwej, mogą zostać przekwalifikowane na następujących zasadach:

- Przeniesione do aktywów dostępnych do sprzedaży, jeżeli (a) instrument nie jest już przeznaczony do sprzedaży lub odkupu w krótkim terminie, (b) na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych oraz (c) jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności,
- Jeżeli instrument nie spełnia definicji pożyczek udzielonych i należności własnych, reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży lub aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności, jest możliwa w rzadkich okolicznościach, przez które rozumie się udokumentowaną przez jednostkę incydentalną sytuację, w stosunku do której nie należy oczekiwać, że pojawi się w przyszłości lub regularnie.

Powyższe reklasyfikacje odbywają się po wartości godziwej z dnia reklasyfikacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą także podlegać reklasyfikacji do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności i odwrotnie.

2.3.12.6 Wyksięgowanie aktywów finansowych

Grupa wyksięguje składnik aktywów finansowych wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot. Jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zatrzymuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmuje zatrzymany udział w takim składniku aktywów i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności. Jeśli natomiast Grupa zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów, to nadal ujmuje stosowny składnik aktywów finansowych.

2.3.13 Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów.

2.3.13.1 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych i wartości niematerialnych

Rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne i wartości niematerialne są poddawane rocznym testom na utratę wartości, jeżeli zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Odpis aktualizujący wykazuje się w wysokości, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa wartość odzyskiwalną.

W odniesieniu do **rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych** oraz **wartości firmy** testu na utratę wartości dokonuje się odnosząc go do poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne (najmniejszych, możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne będące w znacznym stopniu niezależnymi od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów). Przyjęto, że ośrodkiem wypracowującym środki pieniężne w rozumieniu MSR 36 jest każdy hotel.

W odniesieniu do wyceny niehotelowych nieruchomości inwestycyjnych, środków trwałych niezwiązanych z ośrodkami wypracowującymi środki pieniężne i wartości niematerialnych, innych niż wartość firmy, testu na utratę wartości dokonuje się dla poszczególnych składników aktywów. W sytuacji, gdy nie jest możliwe oszacowanie wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów, przeprowadza się analizę wartości odzyskiwalnej dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

W odniesieniu do wyceny wartości firmy, ośrodkiem wypracowującym środki pieniężne jest segment operacyjny wyodrębniony w ramach spółki, do której odnosi się wartość firmy.

W odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na dokonanie lub zmianę wartości odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. Grupa przyjmuje, że jedną z przesłanek wskazujących na możliwości dokonania lub zmiany odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości danego hotelu jest zmiana wartości EBITDA o +/- 20% w porównaniu do okresu poprzedniego. Grupa przeprowadza również powyższą analizę dla wszystkich innych hoteli, które zostały już objęte odpisem w latach poprzednich bez względu na zmianę wartości EBITDA. Grupa dokonuje wyceny metodą DCF (zdyskontowanych przepływów pieniężnych). Następnie, porównywana jest wartość księgowa netto hotelu z wartością wyceny według DCF i ujmowana jest właściwa korekta (ujęcie odpisu w przypadku, gdy wartość hotelu w księgach jest wyższa niż wycena według DCF, rozwiązanie odpisu (jeżeli istnieje taka możliwość) w przypadku, gdy wartość hotelu w księgach jest niższa niż wycena według DCF). W przypadku szczególnych warunków powodujących istotne zniekształcenie wartości z wycen w DCF, Grupa ustala wartość odzyskiwalną hotelu poprzez oszacowanie jego wartości godziwej.

Wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych wynikająca z odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości nie powinna przekroczyć kwoty, która zostałaby ustalona, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie miał miejsca. W odniesieniu do wartości firmy odpis aktualizujący jej wartość nie ulega odwróceniu.

Utrata wartości lub ewentualne odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości rozpoznawane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

2.3.13.2 Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności, wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w w pozycji koszt własny sprzedaży.

Z wyjątkiem kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten rachunek. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

2.3.13.3 Utrata wartości zapasów

Jeżeli w trakcie trwania roku obrotowego ma miejsce zdarzenie powodujące utratę wartości **zapasów**, dokonywane są odpisy aktualizujące ich wartość. Jeżeli nie istnieją już okoliczności, które uprzednio spowodowały odpisanie wartości zapasów poniżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, odpisaną kwotę eliminuje się tak, aby nowa wartość bilansowa równała się cenie nabycia lub kosztowi wytworzenia lub zaktualizowanej wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Dokonane w ten sposób odwrócenie odpisu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

2.3.14 Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

2.3.14.1 Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;
- instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego; oraz
- suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Kryteria klasyfikacji jako kapitału własnego instrumentów zobowiązujących do przekazania ich posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku likwidacji oparte są na tych samych zasadach co przedstawione powyżej, z wyjątkiem dwóch ostatnich punktów, które nie mają zastosowania.

Jeżeli spółka zależna wyemituje tego rodzaju instrumenty, które znajdują się w posiadaniu jednostek nie sprawujących nad nią kontroli i zostały przedstawione jako kapitał własny w sprawozdaniu finansowym tej spółki, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowane są jako zobowiązanie, ponieważ nie będzie on najbardziej podporządkowanym instrumentem w grupie kapitałowej.

2.3.14.2 Złożone instrumenty finansowe

Składniki złożonych instrumentów wyemitowanych przez Grupę klasyfikuje się oddzielnie jako zobowiązania finansowe i kapitał własny, zgodnie z treścią zawartej umowy. Wartość godziwą składników stanowiących zobowiązania na dzień emisji szacuje się przy użyciu dominującej rynkowej stopy procentowej stosowanej do podobnych, niezamiennych instrumentów. Kwotę tę ujmuje się jako zobowiązanie po zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej do momentu wygaśnięcia tej kwoty związanego z zamianą lub do dnia wymagalności instrumentu. Komponent kapitałowy określa się odejmując wartość zobowiązania od ogólnej wartości godziwej złożonego instrumentu kapitałowego. Wartość tę ujmuje się w kapitale własnym po uwzględnieniu podatku dochodowego i nie podlega ona późniejszemu przeszacowaniu.

2.3.14.3 Zobowiązania wynikające z umów gwarancji finansowej

Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się początkowo w wartości godziwej, a następnie według wyższej z dwóch następujących wartości:

- kwoty zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- początkowo ujętej wartości pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o umorzenie ujęte zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

2.3.14.4 Aktywa i zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe to:

- prawdopodobne zobowiązanie, które powstało w wyniku przeszłych zdarzeń i którego istnienie będzie potwierdzone jedynie poprzez wystąpienie lub jego brak – jednego lub więcej niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie znajdują się pod kontrolą Spółek Grupy, lub
- obecne zobowiązanie, które wywodzi się ze zdarzenia z przeszłości, ale nie jest rozpoznawane, ponieważ:
  - wpływ korzyści w celu uregulowania tego zobowiązania jest mało prawdopodobny,
  - nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wielkości tego zobowiązania.

Aktywa warunkowe to prawdopodobne aktywa wynikające z przeszłych zdarzeń, których istnienie będzie potwierdzone przez wystąpienie lub jego brak jednego lub więcej przyszłych zdarzeń, na które Spółki nie mają wpływu.

2.3.14.5 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

2.3.14.6 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i nie działającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

2.3.14.7 Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

2.3.14.8 Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Grupy zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

2.3.15 Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Grupa definiuje określone instrumenty pochodne jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) lub też jako zabezpieczenia inwestycji netto w jednostki działające za granicą.

Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

2.3.15.1 Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy niebędące instrumentami finansowymi traktowane są jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli charakter instrumentu wbudowanego oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane według wartości godziwej, której zmiany ujmuje się w rachunku zysków i strat. Nie rozpoznaje się instrumentów pochodnych w umowach zawieranych w walutach zwyczajowo przyjętych dla danego rodzaju transakcji, np. w umowach najmu, zawartych w walucie zwyczajowo przyjętej do tego rodzaju transakcji (USD, EUR).

2.3.16 Środki pieniężne

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty dla celów rachunku przepływów pieniężnych składają się środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe płynne lokaty o terminie zapadalności trzy miesiące lub krótszym, środki przekazane do banku w ramach transakcji repo o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące oraz kredyty w rachunku bieżącym. Dla celów prezentacji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej kredyty w rachunku bieżącym wykazuje się w pozycji kredyty w zobowiązaniach krótkoterminowych.

2.3.17 Podatki dochodowe

Podatek dochodowy od zysku lub straty za rok obrotowy obejmuje podatek dochodowy bieżący i odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem kwot dotyczących pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym, w którym to przypadku podatek dochodowy wykazuje się w kapitale własnym.

2.3.17.1 Podatek dochodowy bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów przejściowo niepodlegających opodatkowaniu i kosztów przejściowo niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Zgodnie z polskimi przepisami w roku 2014 Spółki naliczały zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 19% dochodu do opodatkowania.

Zgodnie z litewskimi przepisami w roku 2014 Spółka UAB Hekon naliczała zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 15% dochodu do opodatkowania.

2.3.17.2 Odroczony podatek dochodowy

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Podatek odroczony wynikający z przychodów i kosztów odniesionych bezpośrednio na kapitał własny jest również odnoszony na kapitał własny. Ujęcie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku połączenia jednostek gospodarczych wpływa na wysokość wartości firmy lub nadwyżkę udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejętej ponad koszt połączenia jednostek gospodarczych.

2.3.17.3 Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek dochodowy bieżący, stanowiący obciążenie wyniku finansowego okresu sprawozdawczego, ustala się w wysokości kwoty podatku należnego, wynikającej z deklaracji podatkowej za bieżący okres sprawozdawczy.

Podatek dochodowy odroczony obciążający wynik finansowy okresu sprawozdawczego stanowi zmianę stanu aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego, będących skutkiem zdarzeń ujętych w wyniku finansowym tego okresu. Podatek odroczony odniesiony w okresie na kapitał własny wykazuje się jako inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

2.3.18 Podatkowa Grupa Kapitałowa

Na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych, spółki mają prawo tworzenia Podatkowych Grup Kapitałowych.

W dniu 31 sierpnia 2012 roku została zawarta „Umowa o utworzeniu Podatkowej Grupy Kapitałowej Orbis”, w skład której wchodzi spółki: Orbis S.A. oraz Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. Umowa została zarejestrowana we właściwym urzędzie skarbowym (decyzja z dnia 2 października 2012 roku). Reprezentantem podatkowym Podatkowej Grupy Kapitałowej jest Orbis S.A. Podatek kalkulowany jest osobno przez każdą spółkę, a następnie konsolidowany i przekazywany Urzędowi Skarbowemu przez reprezentanta podatkowego. Podatek obciąża rachunki zysków i strat oraz wpływa na przepływy pieniężne obu spółek zgodnie z kalkulacjami. W ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej kompensowane są aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Umowa będzie obowiązywała przez okres trzech lat podatkowych, tj. do dnia 31 grudnia 2015 roku. Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej Orbis rozliczają się samodzielnie.

2.3.19 Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia (nagrody jubileuszowe, renty inwalidzkie itp.) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Przeszacowania, obejmujące zyski i straty aktuarialne, są natychmiast ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ciężar pozostałych całkowitych dochodów w okresie, w którym te zmiany wystąpiły. Przeszacowania ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostają natychmiast odzwierciedlone w zyskach zatrzymanych i nie będą podlegać przeniesieniu do rachunku zysków i strat. Koszty przeszłego zatrudnienia są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano zmiany planu. Odsetki netto oblicza się przy zastosowaniu stopy dyskontowej z początku okresu zobowiązania z tytułu świadczenia netto. Koszty określonych świadczeń są podzielone na następujące składniki:

- koszty zatrudnienia (w tym koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia oraz zyski i straty z tytułu rozliczenia wynikającego ze zmiany lub ograniczenia programu),
- koszt odsetkowy netto, oraz
- przeszacowanie.

Koszty zatrudnienia Grupa prezentuje w kosztach ogólnego zarządu jako koszty świadczeń pracowniczych. Koszt odsetkowy netto prezentowany jest w kosztach finansowych. W kosztach finansowych Grupa prezentuje także zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmian założeń finansowych dotyczące wyceny rezerw na nagrody jubileuszowe. Pozostałe kwoty z przeszacowania dotyczące nagród jubileuszowych prezentowane są w kosztach ogólnego zarządu. Kwoty z przeszacowania dotyczące rezerw emerytalnych i rentowych ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach.

Zobowiązanie ze świadczeń z tytułu rozwiązań stosunku pracy jest rozpoznawane we wcześniejszym momencie: kiedy Grupa nie może już wycofać się z odpraw oraz gdy Grupa ujmuje wszelkie związane z nimi koszty restrukturyzacji.

2.3.20 Rezerwy

Rezerwy są tworzone wówczas, gdy na spółkach Grupy ciąży istniejący prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i jest prawdopodobne, że w celu wywiązania się z niego nastąpi wypływ zasobów, a kwotę tego wypływu można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy tworzy się i klasyfikuje w zależności od tytułu ich utworzenia do następujących grup:

- rezerwy na zobowiązania, w szczególności dotyczące umów rodzących obciążenia, z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń oraz skutków toczącego się postępowania sądowego;
- rezerwy restrukturyzacyjne.

Rezerwy są tworzone na podstawie decyzji Zarządu. Rezerwy restrukturyzacyjne wymagają zatwierdzonego planu restrukturyzacji i jego ogłoszenia.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy tworzy się w uzasadnionej i wiarygodnie oszacowanej wartości na dzień zaistnienia zdarzenia obligującego, nie później jednak niż na koniec okresu sprawozdawczego. Na dzień bilansowy przeprowadza się weryfikację stanu rezerw, dokonując w razie konieczności odpowiednich korekt w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej wiarygodnego szacunku ich wartości.

Zmiany stanu rezerw odnoszone są bezpośrednio na wynik bieżący w pozostałe koszty i przychody operacyjne.

Jeżeli występuje szereg podobnych zobowiązań, prawdopodobieństwo konieczności wydatkowania środków w celu ich rozliczenia określa się dla całej grupy podobnych zobowiązań. Rezerwę ujmuje się nawet wówczas, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków w związku z jedną pozycją zawierającą się w grupie zobowiązań jest niewielkie.

Rezerwy wycenia się według wartości bieżącej kosztów oszacowanych zgodnie z najlepszą wiedzą przez kierownictwo Spółki, których poniesienie jest niezbędne w celu rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy. Stopa dyskonta zastosowana do ustalenia wartości bieżącej odzwierciedla aktualną ocenę rynkową wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań.

2.3.21 Ujmowanie przychodów

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od dochodów i usług, rabaty i upusty oraz inne podatki związane ze sprzedażą, a także po eliminacji sprzedaży wewnątrz Grupy. Przychody ujmuje się w następujący sposób:

- przychody ze sprzedaży usług ujmuje się w okresie, w którym świadczone usługi w oparciu o stopień zaawansowania konkretnej transakcji określony na podstawie stosunku faktycznie wykonanych prac do całości usług do wykonania,
- przychody ze sprzedaży innych produktów, towarów i usług są ujmowane w wartości godziwej otrzymanych lub należnych zapłat po pomniejszeniu o rabaty i upusty, podatek od towarów i usług i inne podatki związane ze sprzedażą,
- przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, jeśli ich uzyskanie nie jest wątpliwe.
- przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

2.3.22 Koszty finansowe i koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej, oraz
- zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

Element odsetkowy płatności z tytułu leasingu finansowego ujmuje się w rachunku zysków i strat metodą wewnętrznego stopy zwrotu.

2.3.23 Dotacje rządowe

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje rządowe ujmuje się w wynik systematycznie, za każdy okres, w którym Grupa ujmuje wydatki jako koszty, których kompensatę ma stanowić dotacja. W szczególności dotacje, których podstawowym warunkiem udzielenia jest zakup, budowa lub inny rodzaj nabycia aktywów trwałych, ujmuje się jako odroczone przychody w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odnosi się na wynik systematycznie w uzasadnionych kwotach przez okres ekonomicznej użyteczności związanych z nimi aktywów.

Dotacje rządowe należne jako kompensata już poniesionych kosztów lub strat lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia w przyszłości związanych z tym kosztów ujmuje się w wyniku w okresie, kiedy stają się wymagalne.

2.3.24 Wypłata dywidendy

Płatności dywidendy na rzecz akcjonariuszy ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Grupy w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 27 czerwca 2014 roku zysk netto osiągnięty przez Orbis S.A. w roku 2013, powiększony o kwotę 9 538 tys. zł, pochodzącą z zysków niepodzielonych (zatrzymanych) w latach ubiegłych, przeznaczono na wypłatę dywidendy w kwocie 69 116 tys. zł, tj. 1,50 zł na akcję.

2.3.25 Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;

- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale z przeliczenia jednostek zagranicznych obcych oraz w zysku/stracie ze zbycia inwestycji netto.

Przy konsolidacji aktywa i zobowiązania jednostek zlokalizowanych za granicą przelicza się na walutę polską po kursie obowiązującym na dzień bilansowy. Przychody i koszty są przeliczane przy użyciu kursu średniego dla danego okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem sytuacji, gdy wahania kursów są bardzo znaczne (wtedy stosuje się kursy wymiany z dat dokonania transakcji). Wszelkie różnice kursowe klasyfikuje się jako kapitał własny i ujmuje w kapitale Grupy z przeliczenia jednostek zagranicznych. Takie różnice kursowe ujmuje się jako przychód bądź koszt w okresie, w którym następuje zbycie jednostki zlokalizowanej za granicą.

Wartość firmy oraz korekty wartości godziwej wynikające z nabycia jednostki zlokalizowanej za granicą traktowane są jako składnik aktywów lub zobowiązań jednostki zlokalizowanej za granicą i podlegają przeliczeniu przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu bilansowym.

2.4 ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH

W 2014 roku nie nastąpiły zmiany zasad rachunkowości w stosunku do opublikowanych sprawozdań finansowych na dzień 31 grudnia 2013 roku inne, niż wynikające z nowych przepisów prawa (patrz nota 2.5).

2.5 NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF

W 2014 roku weszły w życie następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE:

- **MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”**, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”**, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”**, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe”**, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**, zatwierdzony w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”** – objaśnienia na temat przepisów przejściowych, zatwierdzone w UE w dniu 4 kwietnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – jednostki inwestycyjne, zatwierdzone w UE w dniu 20 listopada 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”** – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 36 „Utrata wartości aktywów”** – Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych, zatwierdzone w UE w dniu 19 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** – Nowacja instrumentów pochodnych oraz kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń, zatwierdzone w UE w dniu 19 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Na dzień 17 lutego 2015 roku zostały opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie następujące standardy i interpretacje:

- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty”** - zatwierdzona w UE w dniu 13 czerwca 2014 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie).

Ponadto na dzień 17 lutego 2015 roku zostały przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE następujące standardy i interpretacje:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Rolnictwo: uprawy roślinne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Według szacunków Grupy, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

2.6 WAŻNE OSZACOWANIA I ZAŁOŻENIA

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Ważne oszacowania i osądy księgowe

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe mogą odbiegać od rzeczywistych wyników. Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe to:

- (a) *Szacowana utrata wartości firmy*
Grupa corocznie testuje wartość firmy pod kątem utraty wartości, zgodnie z zasadą rachunkowości przedstawioną w nocie 2.3.13.1. Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne, czyli spółek, do których odnosi się wartość firmy, wyliczana jest metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF).
- (b) *Szacowana utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych*
Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Wartość odzyskiwalna poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne szacowana jest przy wykorzystaniu metodologii opisanej w nocie 2.3.13.1.
- (c) *Szacowana rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia*
Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne szacuje się przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Wzrost stopy dyskontowej oraz zmiana tempa długookresowego wzrostu wynagrodzeń mają wpływ na zmianę szacunku. Przy kalkulacji rezerw aktuariusz przeprowadza analizę wrażliwości w zakresie wpływu stopy dyskonta oraz planowanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń. Szczegóły analizy zawarte są w nocie 28 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- (d) *Szacowane okresy ekonomicznej użyteczności*
Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie aktualnej wiedzy dotyczącej przewidywanego okresu użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Przewidywany okres użytkowania podlega okresowej weryfikacji.

3. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z wymogami MSSF 8, Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty, które są regularnie weryfikowane przez Zarząd jednostki dominującej w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów oraz oceny wyników ich działalności.

3.1 SEGMENTY OPERACYJNE

Grupa Kapitałowa Orbis wyróżnia dwa sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- hotele o wyższym i średnim standardzie (Up&Midscale), do którego należą hotele marki Sofitel, Novotel, Mercure oraz Orbis Hotels,
- hotele ekonomiczne, do którego należą hotele marki ibis oraz ibis budget.

W roku 2013 Grupa wyodrębniała dodatkowo segment Transport, obejmujący dane finansowe spółki Orbis Transport Sp. z o.o. Poprzez dokonaną w maju 2013 roku sprzedaż udziałów w tej spółce, Grupa Kapitałowa Orbis wycofała się z prowadzenia działalności transportowej.

Ocena działalności segmentów dokonywana jest głównie na podstawie przychodów oraz wyników na poziomie EBIT (wynik z działalności operacyjnej) oraz EBITDA (wynik z działalności operacyjnej bez uwzględnienia amortyzacji), z wyłączeniem zdarzeń niepowtarzalnych i jednorazowych. Regularnej analizie poddawane są również ponoszone nakłady inwestycyjne.

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów, wyników oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej Orbis.

Działalność nieprzypisana obejmuje przychody i koszty Biura Zarządu (w tym przychody i koszty z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych) oraz zdarzenia niepowtarzalne i jednorazowe, takie jak aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych, wynik na sprzedaży nieruchomości oraz koszty restrukturyzacji. W ramach działalności nieprzypisanej wykazywany jest również podatek dochodowy bieżący i odroczony (Grupa nie kalkuluje podatku dochodowego dla poszczególnych segmentów działalności).

W odniesieniu do danych bilansowych, do segmentów operacyjnych Grupa przyporządkowuje wszystkie aktywa i zobowiązania, z wyjątkiem aktywów i zobowiązań Biura Zarządu (w tym głównie nieruchomości inwestycyjnych, środków pieniężnych na lokatach bankowych, innych aktywów finansowych, należności i zobowiązań publicznoprawnych oraz aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego).

W bieżącym okresie Grupa dokonała dostosowania realokacji wartości firmy do segmentów branżowych związanych z wydzieleniem w działalności hotelowej dedykowanych marek. Realokacja związana jest z trwałym dostosowaniem systemu wewnętrznego zarządzania daną marką oraz wypracowaniem i utrwaleniem w Grupie właściwych struktur raportowania wewnętrznego.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Dane za rok 2014:

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne kształtują się następująco:

	Segmenty operacyjne			Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne	Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	
Przychody segmentu, w tym:				
Sprzedaż klientom zewnętrznym	569 323	125 009	13 453	707 785
EBITDA	181 567	58 800	(27 870)	212 497
Amortyzacja	(83 859)	(24 872)	(2 663)	(111 394)
Zysk/strata z działalności operacyjnej (EBIT)	97 708	33 928	(30 533)	101 103
Przychody/koszty finansowe	(1 748)	(26)	13 498	11 724
Podatek dochodowy	0	0	(23 630)	(23 630)
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej	95 960	33 902	(40 665)	89 197
Wynik z działalności zaniechanej				0
Zysk netto				89 197

Poniższa tabela zawiera inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych na 31 grudnia 2014 roku:

	Segmenty operacyjne			Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne	Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	
Aktywa, w tym:	1 279 858	480 460	337 226	2 097 544
- wartość firmy	37 803	69 449	0	107 252
- aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	0	11 046	11 046
Wartość nakładów inwestycyjnych	102 793	5 772	3 686	112 251
Amortyzacja	83 859	24 872	2 663	111 394
Zobowiązania	93 206	16 459	35 557	145 222

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Dane za rok 2013:

Przychody i koszty w podziale na segmenty kształtują się następująco:

	Segmenty operacyjne			Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne	Transport		
Przychody segmentu, w tym:					
	543 506	125 798	0	13 297	682 601
Sprzedaż klientom zewnętrznym	543 506	125 798	0	13 297	682 601
EBITDA	176 835	59 560	0	(40 161)	196 234
Amortyzacja	(85 813)	(25 333)	0	(3 200)	(114 346)
Zysk/strata z działalności operacyjnej (EBIT)	91 022	34 227	0	(43 361)	81 888
Przychody/koszty finansowe	(838)	19	0	3 651	2 832
Podatek dochodowy	0	0	0	(18 071)	(18 071)
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej	90 184	34 246	0	(57 781)	66 649
Wynik z działalności zaniechanej			(1 118)	(548)	(1 666)
Zysk netto					64 983

Poniższa tabela zawiera inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych na 31 grudnia 2013 roku*:

	Segmenty operacyjne			Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne	Transport		
Aktywa	1 274 470	512 610	0	267 249	2 054 329
- wartość firmy	37 803	69 449	0	0	107 252
- aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	0	0	13 476	13 476
Wartość nakładów inwestycyjnych	87 952	3 190	13 666	3 311	108 119
Amortyzacja	85 813	25 333	0	3 200	114 346
Zobowiązania	78 213	12 778	0	31 235	122 226

* Zmiana w prezentacji danych w porównaniu do danych opublikowanych w sprawozdaniu za 2013 rok wynika z realokacji wartości firmy z działalności nieprzypisanej do segmentów operacyjnych.

3.2 PRZYCHODY Z GŁÓWNYCH PRODUKTÓW I USŁUG

	2014	2013
Przychody z usług noclegowych	459 040	440 785
Przychody z usług gastronomicznych	203 010	198 388
Pozostałe przychody	45 735	43 428
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów razem	707 785	682 601

3.3 INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów oraz aktywów trwałych poszczególnych segmentów geograficznych Grupy Kapitałowej Orbis za 2014 rok i za 2013 rok. Segmenty geograficzne oparte są o kryterium lokalizacji punktów świadczenia usług i innych aktywów, gdzie Grupa wykorzystwała stosowany w sprawozdawczości wewnętrznej podział na regiony operacyjne.

Dane za rok 2014:

	Segmenty geograficzne		Wzajemne eliminacje	Ogółem
	Polska	Zagranica		
Przychody segmentu, w tym:	690 878	16 907	0	707 785
Sprzedaż klientom zewnętrznym	690 878	16 907	0	707 785
Aktywa	1 794 776	975	0	1 795 751
Nakłady inwestycyjne	112 017	234	0	112 251

Dane za rok 2013:

	Segmenty geograficzne		Wzajemne eliminacje	Ogółem
	Polska	Zagranica		
Przychody segmentu, w tym:	665 424	17 177	0	682 601
Sprzedaż klientom zewnętrznym	665 424	17 177	0	682 601
Aktywa	1 805 799	961	0	1 806 760
Nakłady inwestycyjne	107 499	620	0	108 119

3.4 INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH KLIENTÓW

W 2014 oraz w 2013 roku Grupa Kapitałowa Orbis nie zidentyfikowała wiodących klientów, których wartość obrotów przekroczyła poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży.

4. PRZYCHODY I KOSZTY

4.1 PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY USŁUG, TOWARÓW I MATERIAŁÓW

	2014	2013
Przychody netto ze sprzedaży usług	707 702	682 477
<i>w tym od jednostek powiązanych</i>	4 094	3 365
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	83	124
Przychody netto ze sprzedaży usług, towarów i materiałów razem	707 785	682 601

4.2 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	2014	2013
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych *)	11 819	11 429
Dotacje	48	1 560
Przychody z tytułu kar umownych	343	1 220
Otrzymane odszkodowania	404	385
Nadpłata z tytułu zmiany kursu walut	30	38
Refundacje kosztów	59	60
Inne	3 313	3 114
Pozostałe przychody operacyjne razem	16 016	17 806

* W 2014 roku dokonano sprzedaży parkingu zlokalizowanego w Gdańsku przy ul. Jelitkowskiej. Zysk zrealizowany na tej transakcji wyniósł 7 402 tys. zł. Dodatkowo w 2014 roku dokonano sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych w Opolu, Szczecinie i Zabrze. Łączny zysk ze zbycia tych nieruchomości wyniósł 4 247 tys. zł.

W 2013 roku sfinalizowano transakcję sprzedaży hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem. Umowa sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa za cenę 56 350 tys. zł została zawarta w dniu 27 lutego 2013 roku. Zysk zrealizowany na tej transakcji wyniósł 7 399 tys. zł. Dodatkowo w 2013 roku dokonano sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych we Włocławku, Olsztynie, Tarnowie i Kołobrzegu. Łączny zysk ze zbycia tych nieruchomości wyniósł 3 942 tys. zł.

4.3 KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

	2014	2013
Amortyzacja	(111 394)	(114 346)
Zużycie materiałów i energii	(111 645)	(110 795)
Usługi obce	(140 394)	(136 166)
Podatki i opłaty	(31 215)	(28 495)
Koszty świadczeń pracowniczych	(191 425)	(187 441)
Pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	(25 137)	(23 555)
- podróże służbowe	(1 584)	(1 501)
- składki na ubezpieczenia	(1 820)	(1 632)
- opłaty franchisingowe	(19 031)	(17 775)
- tantiemy praw autorskich	(1 412)	(1 380)
- odpisy aktualizujące wartość należności	(249)	(118)
- inne	(1 041)	(1 149)
Koszty według rodzaju ogółem	(611 210)	(600 798)
Koszty sprzedaży i marketingu	26 904	25 378
Koszty ogólnego zarządu	89 032	89 694
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(495 274)	(485 726)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(57)	(65)
Koszt własny sprzedaży	(495 331)	(485 791)

4.4 KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	2014	2013
Wynagrodzenia	(151 075)	(146 645)
Rezerwa na niewykorzystane i zaległe urlopy	(333)	267
Rezerwa na wynagrodzenia i pochodne	(2 728)	(4 314)
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	(2 044)	(1 270)
Świadczenia na rzecz pracowników	(35 245)	(35 479)
Koszty świadczeń pracowniczych razem	(191 425)	(187 441)

Rezerwy na zaległe i niewykorzystane urlopy są prezentowane w rachunku zysków i strat w pozycjach Koszt własny sprzedaży, Koszty sprzedaży i marketingu oraz Koszty ogólnego zarządu.

Szczegółowa informacja na temat rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne znajduje się w notcie 28 niniejszego sprawozdania finansowego.

4.5 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	2014	2013
Utworzone rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia	(176)	(5 760)
Koszty restrukturyzacji zatrudnienia	(385)	(2 922)
Koszty związane z zakupem udziałów w spółkach z Europy Środkowej	(2 256)	0
Niedopłata z tytułu zmiany kursu walut	(849)	(911)
Koszty związane z zamknięciem hoteli i likwidacją majątku	(80)	(596)
Koszty szkód i straty poniesione w wyniku zdarzeń losowych	(251)	(152)
Zapłacone odszkodowania, kary, grzywny	(186)	(373)
Darowizny	(98)	(33)
Umorzenie należności	(160)	(289)
Oплата za korzystanie z praw autorskich-ugoda pozasądowa	0	(687)
Pozostałe	(2 811)	(891)
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	(7 252)	(12 614)

4.6 AKTUALIZACJA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH

	2014	2013
Ujęcie odpisów na środki trwałe	(8 142)	(6 729)
Ujęcie odpisów na środki trwałe w budowie	(1 058)	(3 205)
Odwrocenie odpisów na środki trwałe	5 021	2 960
Odwrocenie odpisów na inne inwestycje długoterminowe	0	1 932
Aktualizacja wartości aktywów trwałych razem	(4 179)	(5 042)

Informacje dotyczące odpisów aktualizujących znajdują się w nocie 9.

4.7 ZYSK NA SPRZEDAŻY CAŁOŚCI LUB CZĘŚCI UDZIAŁÓW JEDNOSTEK PODPORZĄDKOWANYCH

W dniu 26 maja 2014 roku została zawarta transakcja sprzedaży wszystkich posiadanych przez Orbis S.A. udziałów w spółce zależnej Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o. Poniższa tabela prezentuje wynik na sprzedaży udziałów w jednostkach podporządkowanych:

	2014
Przychody ze sprzedaży udziałów	3 500
Wartość netto sprzedanych udziałów	(2 430)
Dodatkowe koszty związane ze sprzedażą	(105)
Wynik na sprzedaży	965

4.8 PRZYCHODY FINANSOWE

	2014	2013
Odsetki od depozytów i lokat	4 709	4 225
Zyski z wyceny aktywów finansowych (kontrakty forward)	5 488	0
Dodatnie różnice kursowe	2 897	0
Przychody z tyt.odsetek od pożyczek udzielonych, należności własnych	27	13
Pozostałe	0	21
Przychody finansowe ogółem	13 121	4 259

4.9 KOSZTY FINANSOWE

	2014	2013
Koszt odsetkowy dotyczący rezerw na świadczenia pracownicze	(858)	(874)
Zyski/straty aktuarialne wynikające z wyceny rezerw na nagrody jubileuszowe	(1 238)	0
Prowizje dotyczące linii kredytowych	(219)	(451)
Odsetki za zwłokę	(37)	(94)
Ujemne różnice kursowe	0	(8)
Odpis aktualizujący wartość udziałów	(10)	0
Koszty finansowe ogółem	(2 362)	(1 427)

W prezentowanych danych finansowych za rok 2014 i porównywalnych za rok 2013 Grupa Kapitałowa odniosła wszystkie koszty finansowania zewnętrznego na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione. W 2014 i w 2013 roku nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które spełniłyby warunki klasyfikujące je do kapitalizacji.

5. PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZONY

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

	2014	2013
Bieżący podatek dochodowy	(28 162)	(22 202)
- bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(28 162)	(22 202)
Odroczony podatek dochodowy	4 532	4 131
- związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	4 532	4 131
Obciążenie podatkowe w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(23 630)	(18 071)

Uzgodnienie wysokości podatku dochodowego w rachunku zysków i strat z wynikiem finansowym:

	2014	2013
Zysk przed opodatkowaniem	112 827	84 720
Podatek przy zastosowaniu stawki ustawowej wynoszącej 19%	(21 439)	(16 096)
Wykorzystane straty podatkowe - efekt podatkowy	146	290
Efekt podatkowy przychodów i kosztów trwale nie stanowiących przychodów i kosztów podatkowych	(2 383)	(2 325)
Wpływ zróżnicowania stawek podatkowych jednostek zależnych działających w innych systemach prawnych	46	60
Obciążenie podatkowe według efektywnej stawki podatkowej	(23 630)	(18 071)

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Zgodnie z polskimi przepisami w roku 2014 oraz 2013 Spółki naliczały zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 19% dochodu do opodatkowania.

Zgodnie z litewskimi przepisami w roku 2014 oraz 2013 Spółka UAB Hekon naliczała zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 15% dochodu do opodatkowania.

W dniu 2 października 2012 roku Urząd Skarbowy w Warszawie zarejestrował kolejną umowę Podatkowej Grupy Kapitałowej zawartą w dniu 31 sierpnia 2012 pomiędzy Orbis S.A. i Hekon Hotele Ekonomiczne S.A. na okres 3 lat podatkowych tj. od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku.

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji różnic przejściowych:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	16 817	15 618
Odnoszone na wynik finansowy	16 722	15 542
- aktualizacja należności	416	405
- aktualizacja udziałów w jednostkach powiązanych	256	254
- różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową niefinansowych aktywów trwałych	2 852	3 599
- pierwsza opłata za przystąpienie do sieci Accor	137	203
- rezerwy na wynagrodzenia	4 375	2 841
- ZUS i podobne zobowiązania	88	81
- pozostałe rezerwy i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	8 286	7 952
- inne	312	207
Odniesiona na kapitał własny	95	76
- zyski/straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych	95	76
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	16 817	15 618
Długoterminowe	6 787	7 293
Krótkoterminowe	10 030	8 325
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	20 670	24 012
Odnoszona na wynik finansowy	20 569	23 921
- różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową niefinansowych aktywów trwałych	17 960	22 629
- przychody niezafakturowane	525	656
- niezapłacone odsetki	8	9
- różnice kursowe	582	0
- wycena aktywów finansowych (kontrakty forward)	1 043	0
- inne	451	627
Odnoszona na kapitał własny	101	91
- inwestycje długoterminowe	91	91
- zyski/straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych	10	0
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	20 670	24 012
Długoterminowa	18 512	23 171
Krótkoterminowa	2 158	841

Podatek odroczony jest prezentowany per-saldo z pozycji Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w ramach każdej spółki, a także w ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej. Wpływ na wysokość Aktywów i Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Orbis w 2014 roku został zaprezentowany poniżej.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

2014 rok	Różnice przejściowe		Per saldo	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Orbis	14 082	19 720		5 638
Hekon-Hotele Ekonomiczne	2 547	676		(1 871)
Orbis Kontrakty	169	274		105
UAB Hekon	19	0	19	
Razem	16 817	20 670	19	3 872

Grupa nie rozpoznała rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne korzystając z możliwości jaką daje MSR 12 pkt 39. Wartość różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła 57 513 tys. zł, a na 31 grudnia 2013 roku wyniosła 52 449 tys. zł.

6. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Na dzień 31 grudnia 2014 roku na pozycję aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży składają się:

- prawo wieczystego użytkowania gruntu wraz z budynkiem przy ulicy Łopuszańskiej w Warszawie,
- prawo wieczystego użytkowania gruntu wraz z budynkiem przy ulicy Bitwy Warszawskiej 1920r. w Warszawie.

Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Stan na początek okresu	13 476	76 387
Zwiększenia	0	10 419
przeniesienie ze środków trwałych	0	7 830
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	0	159
przeniesienie z pozostałych aktywów	0	2 430
Zmniejszenia	(2 430)	(73 330)
sprzedaż nieruchomości	0	(46 343)
sprzedaż pozostałych aktywów	(2 430)	(26 901)
inne	0	(86)
Stan na koniec okresu	11 046	13 476

Zmniejszenie z tytułu sprzedaży wykazane w 2014 roku obejmuje udziały w spółce zależnej Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.

Zmniejszenia wykazane w 2013 roku dotyczyły sprzedaży hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem oraz sprzedaży aktywów spółki Orbis Transport Sp. z o.o.

Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży prezentowane są w wartości ewidencyjnej netto nie wyższej od wartości godziwej, pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Działalność zaniechana

W związku z dokonaną w maju 2013 roku sprzedażą spółki zależnej Orbis Transport Sp. z o.o., wyniki tej spółki do dnia sprzedaży zostały zakwalifikowane do działalności zaniechanej.

Poprzez sprzedaż udziałów w ww. spółce zależnej Grupa Kapitałowa Orbis wycofała się z prowadzenia działalności innych, niż działalność hotelowa.

Rachunek zysków i strat działalności zaniechanej po korektach konsolidacyjnych

	2013
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	6 128
Koszt własny sprzedaży	(5 902)
Koszty sprzedaży i marketingu	(17)
Koszty ogólnego zarządu	(1 051)
w tym:	
- koszty amortyzacji	(1 134)
- koszty zatrudnienia	(2 541)
- koszty usług obcych	(2 497)
Pozostałe przychody operacyjne	249
Pozostałe koszty operacyjne	(656)
Aktualizacja wartości aktywów trwałych	0
Przychody finansowe	33
Koszty finansowe	(450)
Strata przed opodatkowaniem	(1 666)
Podatek dochodowy	0
Strata netto z działalności zaniechanej	(1 666)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych działalności zaniechanej po korektach konsolidacyjnych

	2013
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA	(1 666)
Zysk przed opodatkowaniem	
Korekty:	(412)
Amortyzacja	1 134
Odsetki	397
Zysk z działalności inwestycyjnej	(81)
Zmiana stanu należności	1 614
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(3 785)
Zmiana stanu rezerw	(239)
Inne korekty	548
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej dotyczące działalności zaniechanej	(2 078)
Podatek dochodowy zwrócony/(zapłacony)	1
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej dotyczące działalności zaniechanej	(2 077)
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA	
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	3 003
Przychody z tytułu odsetek	22
Splata udzielonych pożyczek	0
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne	(7 213)
Inne wydatki	(2 480)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej dotyczące działalności zaniechanej	(6 668)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA	
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	8 856
Splaty kredytów i pożyczek	(2 744)
Splata odsetek i inne wydatki związane z obsługą zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek	(419)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej dotyczące działalności zaniechanej	5 693
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów dotycząca działalności zaniechanej	(3 052)

7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk przypadający na jedną akcję zwykłą oblicza się przez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego skorygowaną o wpływ elementów rozładniających.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem i w okresie porównywalnym nie wystąpiły czynniki powodujące rozwodnienie zysku na akcję.

Poniżej przedstawione są dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na akcję:

	2014	2013
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	89 197	64 983
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych (tys. szt)	46 077	46 077
Zysk na akcję	1,94	1,41

Poniższa tabela przedstawia podział podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję:

	2014	2013
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję z działalności kontynuowanej	1,94	1,45
Podstawowy zysk/strata przypadający na jedną akcję z działalności zaniechanej	0,00	(0,04)
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję ogółem	1,94	1,41

Zysk i liczba akcji zwykłych wykorzystana do wyliczenia zysku podstawowego przypadającego na jedną akcję jest przedstawiona poniżej:

	2014	2013
Zysk za rok obrotowy wykorzystany przy obliczeniu podstawowego zysku na akcję ogółem	89 197	64 983
Strata za rok obrotowy z działalności zaniechanej wykorzystana przy obliczeniu podstawowego zysku na akcję z działalności zaniechanej	0	(1 666)
Zysk za rok obrotowy wykorzystany przy obliczeniu podstawowego zysku na akcję z działalności kontynuowanej	89 197	66 649
Liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku przypadającego na jedną akcję (w tys. szt.)	46 077	46 077

8. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 27 czerwca 2014 roku zysk netto osiągnięty przez Orbis S.A. w roku 2013, powiększony o kwotę 9 538 tys. zł, pochodzącą z zysków niepodzielonych (zatrzymanych) w latach ubiegłych, przeznaczono na wypłatę dywidendy w łącznej kwocie 69 116 tys. zł, tj. 1,50 zł na akcję.

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie została podjęta decyzja dotycząca podziału zysku netto za 2014 rok.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

9. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Na rzeczowe aktywa trwałe składają się środki trwałe i środki trwałe w budowie.

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Środki trwałe	1 601 843	1 601 230
Środki trwałe w budowie	60 422	58 295
Razem	1 662 265	1 659 525

Poniżej zaprezentowano środki trwałe według stanu na **31 grudnia 2014 roku**:

	Grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte	Prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte nieodpłatnie	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem
Stan na 1 stycznia 2014 roku							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	89 365	306 301	2 812 867	226 284	841	172 000	3 607 658
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(7 765)	(37 617)	(1 678 786)	(151 189)	(836)	(130 235)	(2 006 428)
Wartość netto na początek okresu	81 600	268 684	1 134 081	75 095	5	41 765	1 601 230
Zwiększenia stanu	792	9 390	62 327	24 487	0	28 828	125 824
zakup	11	0	29 469	14 406	0	12 939	56 825
przyjęcie z inwestycji	0	0	30 931	2 002	0	15 362	48 295
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	0	9 390	1 927	0	0	0	11 317
inne	781	0	0	8 079	0	527	9 387
Zmniejszenia stanu	0	(3 936)	(8 701)	(43)	0	(61)	(12 741)
sprzedaż	0	(3 155)	0	(7)	0	(10)	(3 172)
likwidacja	0	0	0	(36)	0	(33)	(69)
inne	0	(781)	(8 701)	0	0	(18)	(9 500)
Zwiększenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	(8 142)	0	0	0	(8 142)
Zmniejszenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	5 021	0	0	0	5 021
Odpis amortyzacyjny za okres	(747)	(3 964)	(79 972)	(12 209)	(4)	(12 453)	(109 349)
Wartość netto na koniec okresu	81 645	270 174	1 104 614	87 330	1	58 079	1 601 843
Stan na 31 grudnia 2014 roku							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	90 273	312 524	2 860 260	248 771	761	173 877	3 686 466
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(8 628)	(42 350)	(1 755 646)	(161 441)	(760)	(115 798)	(2 084 623)
Wartość netto na koniec okresu	81 645	270 174	1 104 614	87 330	1	58 079	1 601 843

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zaprezentowano środki trwałe według stanu na **31 grudnia 2013 roku**:

	Grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte	Prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte nieodpłatnie	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	89 365	315 172	2 775 546	202 987	1 015	177 652	3 561 737
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(7 027)	(34 700)	(1 602 645)	(143 507)	(997)	(132 825)	(1 921 701)
Wartość netto na początek okresu	82 338	280 472	1 172 901	59 480	18	44 827	1 640 036
Zwiększenia stanu	0	0	56 654	26 707	0	12 287	95 648
zakup	0	0	17 677	8 993	0	11 755	38 425
przyjęcie z inwestycji	0	0	38 977	7 175	0	210	46 362
inne	0	0	0	10 539	0	322	10 861
Zmniejszenia stanu	0	(7 830)	(8 368)	10	0	(2 589)	(18 777)
sprzedaż	0	0	0	(3)	0	(3)	(6)
likwidacja	0	0	(6)	(23)	0	(60)	(89)
inne	0	0	(8 362)	36	0	(2 526)	(10 852)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	(7 830)	0	0	0	0	(7 830)
Zwiększenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	(6 729)	0	0	0	(6 729)
Zmniejszenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	2 950	3	0	7	2 960
Odpis amortyzacyjny za okres	(738)	(3 958)	(83 327)	(11 105)	(13)	(12 767)	(111 908)
Wartość netto na koniec okresu	81 600	268 684	1 134 081	75 095	5	41 765	1 601 230
Stan na 31 grudnia 2013 roku							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	89 365	306 301	2 812 867	226 284	841	172 000	3 607 658
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(7 765)	(37 617)	(1 678 786)	(151 189)	(836)	(130 235)	(2 006 428)
Wartość netto na koniec okresu	81 600	268 684	1 134 081	75 095	5	41 765	1 601 230

Na dzień 31 grudnia 2014 roku stan środków trwałych w budowie oraz ich odpisów aktualizujących przedstawia tabela poniżej:

Środki trwałe w budowie	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Wartość brutto środków trwałych w budowie	68 344	65 159
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie	(7 922)	(6 864)
Razem	60 422	58 295

Zmiana stanu pozycji środków trwałych w budowie pomiędzy 31 grudnia 2014 roku a 31 grudnia 2013 roku wynika z poniesionych nakładów inwestycyjnych w wysokości 112 251 tys. zł oraz z przyjęcia na stan środków trwałych w kwocie 109 065 tys. zł. Nakłady inwestycyjne poniesione w 2014 roku zostały przeznaczone głównie na modernizację hoteli Novotel Warszawa Centrum, Sofitel Warszawa Victoria, rebranding hotelu Orbis Gdynia oraz na zakup działki w Krakowie przy ulicy Pawiej (więcej informacji w punkcie 3.2.1 Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej Orbis).

W ciągu 2014 roku utworzony został odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie w kwocie 1 058 tys. zł.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Informacja na temat zabezpieczeń ustanowionych na rzeczowych aktywach trwałych znajduje się w nocie 24 do niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiada środków trwałych w leasingu finansowym.

Zobowiązania pozabilansowe Grupy z tytułu leasingu operacyjnego prezentują się następująco:

Przyszłe minimalne zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego, wymagalne w ciągu:		
jednego roku	6 145	5 963
od 1 roku do 5 lat	19 695	19 848
powyżej 5 lat	0	4 562
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego razem	25 840	30 373

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa posiada zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego samochodów (umowy zawarte z Arval Service Lease Polska Sp. z o.o. oraz z ALD Automotive Polska Sp. z o.o.). W ramach leasingu operacyjnego użytkowany jest również hotel Novotel na Litwie, w którym działalność operacyjna prowadzona jest przez spółkę zależną UAB Hekon.

W bieżącym okresie w rachunku zysków i strat ujęto 5 618 tys. zł z tytułu opłat leasingowych (5 536 tys. zł w 2013 roku).

Szczegółowa informacja na temat odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych prezentuje się następująco:

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości środków trwałych i środków trwałych w budowie	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Stan na początek okresu	(112 392)	(114 822)
ujęcie odpisu na środki trwałe	(8 142)	(6 729)
ujęcie odpisu na środki trwałe w budowie	(1 058)	(3 205)
odwrócenie odpisu na środki trwałe	5 021	2 960
odpis aktualizujący wartość środków trwałych niepodlegający odwróceniu *	5 697	6 449
zmniejszenie odpisów związane ze sprzedażą/likwidacją	0	2 955
Stan na koniec okresu	(110 874)	(112 392)

* Wartość odpisów aktualizujących ujętych w okresach poprzednich, która nie będzie mogła być odwrócona (z uwagi na zapis MSR 36, zgodnie z którym wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych wynikająca z odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości nie powinna przekroczyć kwoty, która zostałaby ustalona, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie miał miejsca). Wartość tych odpisów jest odnoszona na umorzenie. W efekcie stan odpisów z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu odpowiada kwocie możliwej do odwrócenia w przypadku ustania przesłanek będących przyczyną jego utworzenia.

Wartość ekonomiczną przedmiotowych składników majątku określono w oparciu o wartość użytkową, ustalaną jako wartość wyliczona metodą DCF. W przypadku szczególnych warunków powodujących istotne zniekształcenie wartości z wycen w DCF, ustalono wartość odzyskiwalną składników majątku poprzez oszacowanie ich wartości godziwej. Informacja na temat polityki rachunkowości stosowanej do przeprowadzania testów na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych znajduje się w nocie 2.3.13.1. niniejszego sprawozdania finansowego.

W bieżącym okresie obrachunkowym Grupa dokonała przeglądu wartości ekonomicznej ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz innych środków trwałych i środków trwałych w budowie w kontekście bieżącej działalności oraz zaistniałych negatywnych warunków rynkowych. Efektem przeglądu było ujęcie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w kwocie 9 200 tys. zł oraz odwrócenie odpisu w kwocie 5 021 tys. zł. Ujęcia oraz odwrócenia odpisów aktualizacyjnych wartość środków trwałych i środków trwałych w budowie pokazane są w rachunku zysków i strat w pozycji Aktualizacja wartości aktywów trwałych.

10. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Poniżej zaprezentowano wartości niematerialne według stanu na **31 grudnia 2014 roku**:

	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Stan na 1 stycznia 2014 roku					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	108 153	0	13 703	1 041	122 897
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	0	(11 593)	0	(12 494)
Wartość netto na początek okresu	107 252	0	2 110	1 041	110 403
Zwiększenia stanu	0	21	2 010	2 923	4 954
zakup	0	21	1 006	2 923	3 950
przyjęcie z inwestycji	0	0	0	0	0
inne	0	0	1 004	0	1 004
Zmniejszenia stanu	0	0	0	(1 041)	(1 041)
sprzedaż	0	0	0	0	0
likwidacja	0	0	0	0	0
inne	0	0	0	(1 041)	(1 041)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	0	0	0	0
Odpis amortyzacyjny za okres	0	(1)	(1 476)	0	(1 477)
Wartość netto na koniec okresu	107 252	20	2 644	2 923	112 839
Stan na 31 grudnia 2014 roku					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	108 153	21	14 541	2 923	125 638
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(1)	(11 897)	0	(12 799)
Wartość netto na koniec okresu	107 252	20	2 644	2 923	112 839

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zaprezentowano wartości niematerialne według stanu na **31 grudnia 2013 roku**:

	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	108 153	1 485	13 269	106	123 013
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(1 262)	(11 227)	0	(13 390)
Wartość netto na początek okresu	107 252	223	2 042	106	109 623
Zwiększenia stanu	0	0	1 501	1 041	2 542
zakup	0	0	1 170	1 041	2 211
przyjęcie z inwestycji	0	0	0	0	0
inne	0	0	331	0	331
Zmniejszenia stanu	0	(223)	0	(106)	(329)
sprzedaż	0	0	0	0	0
likwidacja	0	0	0	0	0
inne	0	(223)	0	(106)	(329)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	0	0	0	0
Odpis amortyzacyjny za okres	0	0	(1 433)	0	(1 433)
Wartość netto na koniec okresu	107 252	0	2 110	1 041	110 403
Stan na 31 grudnia 2013 roku					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	108 153	0	13 703	1 041	122 897
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	0	(11 593)	0	(12 494)
Wartość netto na koniec okresu	107 252	0	2 110	1 041	110 403

Wszystkie wartości niematerialne, poza wartością firmy, ujmowane przez Grupę mają określony okres użytkowania. Grupa nie posiada wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa nie tworzyła odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składników wartości niematerialnych.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań Grupy.

Test na utratę wartości firmy

Wartość firmy w kwocie 107 252 tys. zł powstała w wyniku zakupu udziałów w spółce zależnej Hekon - Hotele Ekonomiczne S.A.

Wartość firmy jest corocznie badana pod kątem utraty wartości. Dla celów testowania wartość firmy została alokowana do hoteli spółki Hekon S.A. wchodzących w skład dwóch segmentów operacyjnych:

- Hotele up&midscale – przypisana im wartość firmy wynosi 37 803 tys. zł
- Hotele ekonomiczne – przypisana im wartość firmy wynosi 69 449 tys. zł.

Możliwą do odzyskania wartość obydwu segmentów ustalono na podstawie wartości użytkowej, obliczonej przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych przyjętych do budżetów zatwierdzonych przez Zarząd na okres 5 lat oraz stopy dyskonta w wysokości 8,25% rocznie. Przyszłe przepływy pieniężne zostały oszacowane dla każdego hotelu osobno w oparciu o prognozowaną na kolejne lata zmianę obłożenia i średniej ceny za pokój oraz z uwzględnieniem lokalizacji i aktualnego standardu każdego hotelu (w tym wymagających poniesienia nakładów inwestycyjnych). Stopa wzrostu wartości przepływów pieniężnych po okresie prognozowanym została oszacowana na poziomie 2%. Stopa dyskontowa została obliczona w oparciu o średni ważony koszt kapitału Spółki (WACC).

Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie stwierdzono utraty wartości w odniesieniu do segmentów wyodrębnionych w ramach spółki Hekon – Hotele Ekonomiczne S.A.

Zarząd uważa, że nawet gdyby zaszły zmiany w głównych założeniach, na podstawie których określono wartość możliwą do odzyskania, to łączna wartość bilansowa każdego z segmentów nie przekroczyłaby jego łącznej wartości możliwej do odzyskania.

11. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiada inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

12. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I ICH ZBYWANIE

W 2014 roku nie wystąpiły połączenia jednostek gospodarczych w rozumieniu MSSF 3.

13. UDZIAŁ WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH

Spółki Grupy Kapitałowej Orbis nie posiadają udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

14. INNE AKTYWA FINANSOWE

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Inne należności długoterminowe	7 889	11 270
Inne aktywa finansowe ogółem	7 889	11 270

Pozycja inne aktywa finansowe obejmuje należność z tytułu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem. Należność ta została zabezpieczona na rachunku powierniczym typu Escrow. Zgodnie z zawartą umową sprzedaży 20% ceny tj. kwota 11 270 tys. zł zostanie wypłacone w następujących ratach:

- 6% ceny do dnia 31 grudnia 2015 r.
- 7% ceny do dnia 31 grudnia 2017 r.
- 7% ceny do dnia 31 grudnia 2019 r.

Na dzień 31 grudnia 2014 kwota 3 381 tys. zł, która ma zostać uregulowana w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, została przekwalifikowana do innych należności krótkoterminowych.

Wartość godziwa innych aktywów finansowych jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

15. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	53 252	54 217
Skumulowana amortyzacja	(28 386)	(26 766)
Wartość netto na początek okresu	24 866	27 451
Zwiększenia	174	99
zakupy	3	8
inne	171	91
Zmniejszenia	(13 354)	(1 679)
sprzedaż	(2 025)	(1 520)
likwidacja	(12)	0
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	(159)
przeniesienie na stan środków trwałych	(11 317)	0
Odpis amortyzacyjny za okres	(568)	(1 005)
Wartość netto na koniec okresu	11 118	24 866
Wartość brutto na koniec okresu	25 806	53 252
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(14 688)	(28 386)
Wartość netto na koniec okresu	11 118	24 866

Zmniejszenia wartości nieruchomości inwestycyjnych w 2014 roku wynikały ze sprzedaży nieruchomości w Opolu, Szczecinie i w Zabrze oraz z reklasyfikacji do środków trwałych parkingu przy ulicy Nowogrodzkiej w Warszawie. Do końca 2013 roku spółka Orbis S.A. wynajmowała tę nieruchomość uzyskując przychody z czynszu, począwszy od 2014 roku parking ten jest wykorzystywany przez hotel Novotel Warszawa Centrum.

Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie była dokonywana wycena nieruchomości inwestycyjnych w oparciu o wycenę niezależnego rzeczoznawcy.

Wartość godziwa tych nieruchomości jest szacowana przez Grupę wewnętrznie, na bazie otrzymywanych ofert kupna nieruchomości i analiz rynku dokonywanych przez funkcjonujący w ramach Spółki dominującej dział zarządzania nieruchomościami.

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty:

	2014	2013
Przychody z opłat wynajmu nieruchomości inwestycyjnych	2 242	4 689
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych przynoszących przychody z tytułu opłat czynszowych	(1 266)	(2 838)
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych nie przynoszących przychodów z tytułu opłat czynszowych	(1 099)	(1 104)

Nieruchomości inwestycyjne obejmują następujące grunty własne, prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz budynki i budowle:

- w Gdańsku – prawo wieczystego użytkowania gruntu, budynek,
- w Koninie – prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz udział w budynku biurowym,
- w Poznaniu – prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz posadowione na tym gruncie budynki i budowle,
- w Warszawie – lokal niemieszkalny z dwoma miejscami postojowymi,
- w Łodzi – parking i prawo wieczystego użytkowania gruntu,
- w Lublinie – prawo wieczystego użytkowania gruntu, na której zlokalizowany jest budynek oraz prawo odrębnej własności lokalu,
- w Bielsko-Białej – prawo własności lokalu biurowego,
- w Katowicach – spółdzielcze prawo własności do sześciu garaży,
- w Szczecinie – prawo użytkowania wieczystego gruntu, prawo własności budynków,
- we Włocławku – spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu
- w Zakopanem – budynek hotelu Giewont i prawo wieczystego użytkowania gruntu, na którym jest posadowiony.

16. INNE INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Inne inwestycje długoterminowe obejmują posiadane przez Orbis S.A. dzieła sztuki.

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Dzieła sztuki	464	464
Inne inwestycje długoterminowe razem	464	464

Według Grupy prezentowana wartość dzieł sztuki nie odbiega od wartości rynkowej.

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Stan na początek okresu	464	961
Zwiększenia	0	1 932
odwrócenie odpisu aktualizującego wartość udziałów	0	1 932
dopłata do kapitału	0	0
Zmniejszenia	0	(2 429)
odpis aktualizujący wartość udziałów	0	0
przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	(2 429)
Stan na koniec okresu	464	464

W 2013 roku dokonano odwrócenia odpisów aktualizujących wartość udziałów w spółce zależnej Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o. i jednocześnie udziały tej spółki zostały przekwalifikowane do aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży w związku z podpisaniem przez Orbis S.A. przedwstępnej umowy sprzedaży udziałów tej spółki. W 2014 roku wszystkie udziały w tej spółce zostały sprzedane.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Informacje o jednostkach powiązanych, które nie są konsolidowane:

Spółki zależne nazwa i siedziba	Wartość bilansowa	Aktywa	Zobowią- zania	Przychody	Zysk (strata) netto	Aktywa netto spółki	% udziału w kapitale własnym	% udziału w głosach na walnym zgromadze- niu
Orbis								
Corporate Sp. z o.o.*								
stan na 31.12.2014	0	11	1	0	(1)	10	100,00	100,00
stan na 31.12.2013	0	4	0	0	(5)	4	100,00	100,00

* Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Spółka nie podjęła działalności

17. INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów ubezpieczeń	274	212
Prowizje od kredytów	883	0
Inne aktywa długoterminowe razem	1 157	212

Pozycja Inne aktywa długoterminowe obejmuje ubezpieczenia hoteli dzierżawionych oraz długoterminową część prowizji zapłaconej w związku z podpisaną w grudniu umową kredytową.

18. ZAPASY

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Materiały	4 043	3 936
Towary	80	42
Zapasy razem	4 123	3 978

Wartość zapasów ujętych jako koszt w pozycji Koszt własny sprzedaży w 2014 roku wyniosła 73 806 tys. zł, (w 2013 roku była to kwota 73 268 tys. zł).

W 2014 oraz 2013 roku Grupa nie tworzyła odpisów aktualizujących wartość zapasów.

Zapasy nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań spółek Grupy Kapitałowej.

19. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności handlowe przedstawione są w poniższej tabeli:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Należności z tytułu dostaw i usług	25 932	23 241
<i>w tym należności od jednostek powiązanych</i>	816	3 869
Odpisy aktualizujące wartość należności	(645)	(465)
Zaliczki	57	324
Należności handlowe netto	25 344	23 100

Pozostałe należności krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Należności krótkoterminowe	14 459	11 475
Należności publicznoprawne, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	9 142	9 492
Należności z tytułu sprzedaży hotelu Mercure w Zakopanem	3 381	0
Należności zasądzone	347	430
Należności dochodzone na drodze sądowej	2 022	2 048
Rozrachunki z pracownikami	94	99
Kaucje, depozyty, gwarancje	17	16
Zaliczki na środki trwałe, wartości niematerialne i zapasy	0	11
Inne należności	1 825	1 857
Odpisy aktualizujące wartość należności innych	(2 369)	(2 478)
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 752	1 450
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	1 752	1 450
provizje od kredytu	226	58
z tytułu usług informatycznych i opłat serwisowych	445	176
z tytułu ubezpieczeń	184	172
z tytułu archiwum	81	124
z tytułu reklamy i wynajmu powierzchni reklamowych	107	146
z tytułu zużycia energii	201	139
przedpłaty i pozostałe	508	635
Należności krótkoterminowe pozostałe netto	16 211	12 925

Należności z tytułu podatku dochodowego składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Należności z tytułu podatku dochodowego od urzędu skarbowego	78	3 269
Razem należności z tytułu podatku dochodowego	78	3 269

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej przedstawiona jest zmiana stanu odpisów na należności:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Odpis aktualizujący wartość należności		
Stan odpisu na początek okresu	(2 943)	(3 434)
ujęcie odpisu	(476)	(457)
rozwiązanie odpisu	227	339
wykorzystanie odpisu	178	609
Stan odpisu na koniec okresu	(3 014)	(2 943)

Ujęcie i rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności zostało rozpoznane w rachunku zysków i strat w pozycji Koszt własny sprzedaży, w nocie 4.3.

Ryzyko kredytowe dotyczące należności nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na rynku polskim. Maksymalne ryzyko kredytowe występujące w odniesieniu do posiadanych przez Grupę należności i pożyczek to ich wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Nie ma znaczącej koncentracji ryzyka z uwagi na duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu.

Wszystkie należności zagrożone pokryte są odpisem aktualizującym. Grupa przyjęła zasadę, iż na należności przeterminowane powyżej 180 dni tworzony jest odpis aktualizujący w wysokości 100% należności. W przypadku, gdy mimo przeterminowania powyżej 180 dni Grupa posiada wiarygodną i sformalizowaną deklarację płatności kontrahenta (np. umowa o rozłożeniu płatności na raty) utworzenie odpisu może być wstrzymane. W wyniku negatywnego wyniku oceny ryzyka braku płatności danego kontrahenta odpis na należności wątpliwe może być utworzony w wysokości 100% wartości długu wcześniej. W takim wypadku utworzenie odpisu dokonywane jest w oparciu o wniosek Dyrektora Hotelu lub uprawnionego Dyrektora/Kierownika w Biurze Zarządu. W przypadku negatywnej oceny ryzyka płatności danego kontrahenta, nawet gdy nie wszystkie należności są przeterminowane powyżej 180 dni, tworzy się odpis aktualizujący w wysokości całego salda należności kontrahenta.

Więcej informacji na temat ryzyka kredytowego znajduje się w nocie 30.5 niniejszego sprawozdania.

Wartość godziwa należności nie odbiega znacząco od wartości, w której zostały one zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Poniższa tabela przedstawia podział należności krótkoterminowych według okresu przeterminowania wraz z odpisami aktualizującymi:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Należności nieprzeterminowane	32 760	31 016
Należności przeterminowane, w tym:	11 887	11 221
- do 1 miesiąca	6 261	5 522
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 167	2 472
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	490	383
- od 6 miesięcy do 1 roku	169	252
- powyżej roku	2 800	2 592
Razem należności krótkoterminowe brutto	44 647	42 237
Odpis aktualizujący należności nieprzeterminowane	(16)	(21)
Odpis aktualizujący należności przeterminowane, w tym:	(2 998)	(2 922)
- do 1 miesiąca	(4)	(33)
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	(74)	(34)
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	(83)	(112)
- od 6 miesięcy do 1 roku	(144)	(223)
- powyżej roku	(2 693)	(2 520)
Razem odpisy aktualizujące należności	(3 014)	(2 943)
Należności krótkoterminowe netto	41 633	39 294

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 31 grudnia 2014 należności w kwocie 8 889 tys. zł były przeterminowane, ale nie stwierdzono utraty ich wartości. Analiza tych należności w przedziałach czasowych przedstawia się następująco:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Należności przeterminowane bez utraty wartości, w tym:	8 889	8 299
- do 1 miesiąca	6 257	5 489
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 093	2 438
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	407	271
- od 6 miesięcy do 1 roku	25	29
- od 1 roku do 5 lat	107	72

Należności krótkoterminowe w podziale na waluty zawiera tabela poniżej:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
W podziale na waluty:		
W walucie polskiej	39 905	37 575
W walutach obcych	1 728	1 719
tys.EUR	335	358
tys. PLN	1 427	1 484
tys.LTL	244	195
tys. PLN	301	235
W walucie polskiej razem	41 633	39 294

Na rzecz Grupy nie ustanowiono zabezpieczeń należności.

20. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiada krótkoterminowych aktywów finansowych.

21. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

W grudniu 2014 Spółka zawarła dwa kontrakty forward na zakup 76 740 tys. EUR z datą realizacji 5 stycznia 2015 roku. Zysk z tytułu wyceny tych instrumentów na dzień bilansowy wyniósł 5 488 tys. zł i został ujęty w rachunku zysków i strat w przychodach finansowych.

Natomiast na 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiadała aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

22. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Środki pieniężne w banku i w kasie	76 575	22 515
Krótkoterminowe lokaty bankowe	162 243	167 728
Inne środki pieniężne	685	578
Środki pieniężne razem	239 503	190 821

W pozycji inne środki pieniężne znajdują się środki pieniężne w drodze i pozostałe aktywa pieniężne o okresie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące.

Grupa lokuje wolne środki pieniężne w krótkoterminowe lokaty bankowe, których termin zapadalności kształtuje się od 1 do 365 dni. Efektywna stawka procentowa lokat w PLN kształtuje się w przedziale od 2,10% do 2,50%, natomiast dla lokat w EUR efektywna stawka procentowa wyniosła 0,05%.

23. KAPITAŁ WŁASNY

23.1 Kapitał zakładowy

Na kapitał zakładowy Grupy Kapitałowej składa się kapitał zakładowy Orbis S.A. wykazywany w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio w celu uwzględnienia skutków hiperinflacji.

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A	zwykłe na okaziciela	37 500 000	75 000	majątkiem	09.01.1991
B	zwykłe na okaziciela	8 523 625	17 047	gotówką	21.04.1998
C	zwykłe na okaziciela	53 383	107	gotówką	21.04.1998
Liczba akcji razem		46 077 008			
Kapitał zakładowy, razem			92 154		
Wartość nominalna jednej akcji = 2 zł					
Hiperinflacyjne przeszacowanie wartości kapitału			425 600		
Wartość bilansowa kapitału zakładowego			517 754		

W związku z przeszacowaniem na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej wartości aportu wskaźnikami hiperinflacji nastąpił wzrost wartości kapitału zakładowego z emisji akcji serii A o 425 600 452 zł do kwoty 500 600 452 zł. Łączna wartość kapitału zakładowego po przeszacowaniu wynosi 517 754 468 zł.

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Liczba akcji zwykłych wyemitowanych i opłaconych	46 077 008	46 077 008
Wartość nominalna akcji	2	2
Akcje na początek okresu	46 077 008	46 077 008
Zmiana w ciągu okresu	0	0
Akcje na koniec okresu	46 077 008	46 077 008

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 17 lutego 2015 roku w skład akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA, według stanu ustalonego na dzień 17 lutego 2015 roku w oparciu o zawiadomienia określone w art. 69 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, wchodzą:

Akcjonariusz (wyszczególnienie)	Liczba posiadanych akcji na dzień 17.02.2015	Procentowy udział w kapitale zakładowym na dzień 17.02.2015	Zmiana w strukturze własności znaczących pakietów akcji w okresie od 01.01.2014 do 17.02.2015
	(odpowiada liczbie głosów na WZA)	(odpowiada % udziałowi w ogólnej liczbie głosów na WZA)	
Accor S.A.	24 276 415	52,69%	-
w tym spółka zależna Accor S.A. - Accor Polska Sp. z o.o.	2 303 849	4,99%	-
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	4 577 880	9,94%	-
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	2 391 368	5,19%	-
Amplico Otwarty Fundusz Emerytalny oraz Metalife Amplico Dobrowolny Fundusz Emerytalny zarządzane przez Amplico Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	2 357 156	5,12%	-

23.2 Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały obejmują nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej oraz efekt wyceny dzieł sztuki, prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji inne inwestycje długoterminowe.

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	132 944	132 944
Kapitał z aktualizacji wartości inwestycji długoterminowych do wartości godziwej	480	480
Odroczony podatek dochodowy	(91)	(91)
Kapitał rezerwowo ogółem	133 333	133 333

Środki z pozycji Pozostałe kapitały nie są dostępne do podziału. Ograniczenia nie dotyczą jednak kwot ujmowanych w rachunku zysków i strat, związanych z efektywnie zrealizowaną częścią kapitału powiązaną ze sprzedawanym składnikiem aktywów.

23.3 Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych

W pozycji tej znajdują się różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych.

23.4 Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się wyniki z lat ubiegłych, wynik finansowy netto z roku bieżącego oraz zyski przekazane na kapitał podlegające ograniczonej możliwości dystrybucji, tworzone zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami Kodeksu Spółek Handlowych. Na dzień 31 grudnia 2014 roku i na 31 grudnia 2013 roku zyski o ograniczonej możliwości dystrybucji wynosiły 30 718 tys. zł.

23.5 Udziały niekontrolujące

W pozycji tej wykazuje się część aktywów netto jednostek zależnych, objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, które należą do udziałowców innych niż jednostki grupy kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku udziały niekontrolujące nie występują.

23.6 Zarządzanie kapitałem

Celem zarządzania kapitałem jest zabezpieczenie zdolności spółek Grupy Kapitałowej Orbis do kontynuacji działania przy równoczesnym utrzymywaniu optymalnej struktury kapitałowej, pozwalającej na redukcję kosztów zaangażowanego kapitału.

Przyjmuje się, że Spółki mogą wpływać na wzrost wysokości kapitału poprzez bieżące starania dla uzyskania dobrego wyniku finansowego, w spółkach akcyjnych poprzez regulowanie wysokości wypłacanej akcjonariuszom dywidendy oraz poprzez emisję nowych akcji lub podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością przez podwyższenie kapitału zakładowego w drodze ustanowienia nowych udziałów lub podwyższenie wartości nominalnej istniejących.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem spółki akcyjne w Grupie Kapitałowej nie dokonały emisji lub podwyższenia wartości akcji.

W celu finansowania długofalowych inwestycji, które wpłyną na wyniki Grupy Kapitałowej w dłuższej perspektywie, spółki Grupy dążą do wykorzystywania zarówno źródeł własnych, jak i środków pozyskiwanych z zewnątrz. Pozwala to na efektywne wykorzystanie dźwigni finansowej na poziomie uwzględniającym zarówno standardy branży hotelarskiej, jak i specyfikę spółek Grupy.

Grupa monitoruje stan kapitału, bazując na wskaźniku rentowności kapitału oraz wskaźniku pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego pokazuje stopę zysku osiąganą od zainwestowanego w przedsiębiorstwo kapitału. Wyliczany jest dla okresu rocznego jako iloraz wyniku netto oraz średniego kapitału w okresie. W 2014 roku wskaźnik rentowności poprawił się dzięki osiągnięciu przez Grupę wyższego zysku netto w porównaniu do roku ubiegłego.

	2014	2013
Zysk netto	89 197	64 983
Kapitał własny BO	1 932 103	1 932 037
Kapitał własny BZ	1 952 322	1 932 103
Wskaźnik rentowności kapitału	4,59%	3,36%

Wskaźnik pokrycia aktywów kapitałem własnym kalkulowany jest jako iloraz wartości kapitału własnego Grupy oraz aktywów trwałych. Wskaźnik ten utrzymuje bardzo bezpieczny poziom.

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Kapitał własny	1 952 322	1 932 103
Aktywa trwałe	1 795 751	1 806 760
Wskaźnik pokrycia aktywów kapitałem własnym	108,72%	106,94%

Analizę kapitału uzupełnia wskaźnik stopy zadłużenia, prezentowany w nocie 30.6 niniejszego sprawozdania.

Wskaźniki dotyczą łącznie działalności kontynuowanej i działalności zaniechanej, pozycje bilansowe uwzględniają także aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży.

24. KREDYTY I POŻYCZKI

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiada zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Wielkość niewykorzystanych linii kredytowych na dzień 31 grudnia 2014 wyniosła 500 100 tys. zł, w tym:

- z tytułu kredytu w rachunku bieżącym dostępnym w Banku Handlowym w Warszawie S.A. – 20 100 tys. zł,
- z tytułu umowy kredytu zawartej z Société Générale S.A. Oddział w Polsce i Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. – 480 000 tys. zł.

W dniu 19 grudnia 2014 roku Orbis S.A. (jako kredytobiorca) wraz ze spółką zależną Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. (jako gwarantem), zawarły z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. oraz Société Générale S.A. umowę kredytu, na podstawie której Banki udzieliły Orbis S.A. kredytu do kwoty 480 000 tys. zł. Zgodnie z zawartą umową, kredyt jest przeznaczony na:

- (i) sfinansowanie 80% ceny należnej za nabyte przez Orbis S.A. udziały w spółkach w Europie Środkowej,
- (ii) cele korporacyjne Orbis S.A., do kwoty nie wyższej niż 50 000 tys. zł.

Zobowiązania Orbis S.A. wynikające z Umowy Kredytu zostały zabezpieczone:

- poręczeniem udzielonym przez Hekon - Hotele Ekonomiczne S.A.
- hipotekami ustanowionymi na następujących nieruchomościach (hotelach), stanowiących własność Orbis S.A.: Mercure Warszawa Centrum, Mercure Warszawa Grand, Novotel Warszawa Centrum, Sofitel Warsaw Victoria („Nieruchomości”);
- przelewem na zabezpieczenie praw przysługujących Orbis S.A. z tytułu umów ubezpieczenia dotyczących Nieruchomości;
- złożeniem przez Orbis S.A., na rzecz każdego z Banków, oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji;
- zastawem finansowym na środkach pieniężnych na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank Polska Kasa Opieki S.A.
- udzieleniem Bankowi Polska Kasa Opieki S.A., będącego agentem kredytu i agentem zabezpieczenia, pełnomocnictwa do wszystkich rachunków bankowych Orbis S.A.

W celu zabezpieczenia wierzytelności wynikających z w/w Umowy kredytu na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA (Administradora Hipoteki) została ustanowiona łączna hipoteka umowna do kwoty 720 000 tys. zł na prawach użytkownika wieczystego Nieruchomości oraz na prawach własności posadowionych na niej budynków.

Nieruchomości objęte hipoteką:

- Nieruchomość przy ul. Złotej 48/54 w Warszawie, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą nr WA4M/0097244/3.
- Nieruchomość przy ul. Kruczej 28 w Warszawie, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą nr WA4M/00159685/9.
- Nieruchomość przy ul. Marszałkowskiej 94/98 w Warszawie, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą nr WA4M/0072550/0.
- Nieruchomość przy ul. Królewskiej 11 w Warszawie, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą nr WA4M/00193711/1 i nr WA4M/00193710/4.

Z dniem 29 lipca 2014 wygasła umowa kredytu średnioterminowego w Société Générale S.A. Oddział w Polsce na kwotę 100 000 tys. zł (umowa była zawarta 29 lipca 2011 roku na okres 3 lat). Jednocześnie wygasły wszelkie zabezpieczenia związane z tą umową kredytową.

25. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE INNE

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Zaliczki otrzymane	5 428	5 428
Czynsze	0	250
Kaucje otrzymane	585	627
Zobowiązania długoterminowe inne razem	6 013	6 305

Salda zaliczek otrzymanych oraz czynszu związane są z zawartą w dniu 3 kwietnia 2012 roku przedwstępną umową sprzedaży hotelu Giewont w Zakopanem wraz z towarzyszącą jej umową dzierżawy. W ramach zawartej umowy spółka Orbis S.A. otrzymała zaliczkę na poczet ceny sprzedaży. W dacie zawarcia umowy został również opłacony z góry czynsz za pierwsze trzy lata dzierżawy hotelu. Zawarcie umowy przyrzeczonej sprzedaży hotelu nastąpi po uzyskaniu wpisu do ksiąg wieczystych tytułu prawnego do posiadanych przez Orbis S.A. nieruchomości.

26. REZERWY

	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2014 roku	777	1 902	2 679
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	0	176	176
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	0	(1 614)	(1 614)
Rozwiązanie rezerwy w ciągu okresu	0	0	0
Inne zmniejszenia	0	0	0
Stan na 31 grudnia 2014 roku	777	464	1 241
Rezerwy krótkoterminowe	777	464	1 241
Rezerwy długoterminowe	0	0	0
Rezerwy razem na 31 grudnia 2014 roku	777	464	1 241

	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku	3 424	2 445	5 869
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	0	5 760	5 760
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	(77)	(5 486)	(5 563)
Rozwiązanie rezerwy w ciągu okresu	0	(817)	(817)
Inne zmniejszenia	(2 570)	0	(2 570)
Stan na 31 grudnia 2013 roku	777	1 902	2 679
Rezerwy krótkoterminowe	777	1 902	2 679
Rezerwy długoterminowe	0	0	0
Rezerwy razem na 31 grudnia 2013 roku	777	1 902	2 679

Opis istotnych spraw spornych znajduje się w nocie 29.2.

Wykorzystanie rezerw na koszty restrukturyzacji zatrudnienia wynika głównie z przeprowadzonego w spółce Orbis S.A. programu dobrowolnych odejść z pracy.

Informacja na temat rezerw na świadczenia emerytalne i podobne znajduje się w nocie 28.

27. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

Zobowiązania handlowe przedstawione są w poniższej tabeli:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	30 940	25 285
<i>w tym zobowiązania wobec jednostek zależnych</i>	9 316	6 793
Zobowiązania dotyczące środków trwałych	23 012	13 450
Zaliczki na dostawy	131	72
Zobowiązania handlowe razem	54 083	38 807

Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego wobec urzędu skarbowego	822	260
Razem zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	822	260

Inne zobowiązania krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Zobowiązania krótkoterminowe	7 433	6 159
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	6 314	5 495
Rozrachunki z pracownikami	88	133
Kaucje otrzymane	567	313
Inne zobowiązania	464	218
Rozliczenia międzyokresowe	51 485	40 061
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	41 758	32 915
zobowiązania wobec pracowników	23 880	20 568
zobowiązania publiczno-prawne	5 729	3 748
koszty niezafakturowanych usług	9 443	7 446
koszty związane z zakupem udziałów w spółkach z Europy Środkowej	866	0
opłata za korzystanie z praw autorskich	0	643
koszty sporu z PARP	144	0
pozostałe	1 696	510
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	9 727	7 146
zaliczki dotyczące sprzedaży nieruchomości	2 020	0
dotacje z PARP	0	68
pozostałe zaliczki i przedpłaty	7 707	7 078
Inne zobowiązania krótkoterminowe razem	58 918	46 220

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiada zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Zobowiązania pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego zostały opisane w nocie 9 niniejszego sprawozdania finansowego.

28. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Grupa prowadzi programy świadczeń pracowniczych, w ramach których pracownikom przysługują odprawy emerytalne, odprawy rentowe i nagrody jubileuszowe.

Rezerwa na odprawy emerytalne i podobne

Kwoty rezerw na świadczenia emerytalne i podobne wyliczane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Najnowszą wycenę aktuarialną przeprowadziła firma Trio Management Actuarial Consulting Sp. z o.o.

Na 31 grudnia 2014 roku rezerwa została obliczona metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno.

Podstawą obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy lub na podstawie kodeksu pracy (dotyczy spółki Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A.). Odprawa pieniężna stanowi określony procent podstawy wymiaru, zależny od długości okresu zatrudnienia w Grupie. Podstawę wymiaru odprawy stanowi jednomiesięczne wynagrodzenie pracownika. Przewidywana kwota odprawy uwzględnia przewidywany wzrost podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego. Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień 31 grudnia 2014. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Grupa dokonuje w celu powiększenia rezerw na pracownika.

Kwoty rocznych odpisów obliczane są zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych. Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego jako pracownika Grupy zostało ustalone metodą ryzyk współzawodniczących, gdzie pod uwagę wzięto następujące ryzyka:

- możliwość zwolnienia z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika oszacowana została z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Grupy. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy.

Ryzyko śmierci wyrażone zostało w postaci najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet, publikowanych przez GUS, na dzień dokonywania wyceny.

Prawdopodobieństwo przejścia pracownika na rentę inwalidzką oszacowane zostało na podstawie tabeli ptz2013.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Kwoty rezerw na nagrody jubileuszowe wyliczane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Najnowszą wycenę aktuarialną przeprowadziła firma Trio Management Actuarial Consulting Sp. z o.o.

Na 31 grudnia 2014 roku rezerwa została obliczona metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno.

Podstawą obliczenia rezerwy dla pracownika są przewidywane kwoty nagród jubileuszowych, jakie Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Nagroda jubileuszowa stanowi określony procent podstawy wymiaru, zależny od długości okresu zatrudnienia w Grupie. Podstawę wymiaru nagrody stanowi minimalne wynagrodzenie. Przewidywana kwota nagrody uwzględnia przewidywany wzrost podstawy wymiaru do czasu nabycia praw do nagrody jubileuszowej. Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień 31 grudnia 2014 roku. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Grupa dokonuje w celu powiększenia rezerw na pracownika.

Prowadzony przez Grupę program świadczeń pracowniczych naraża Grupę na ryzyko aktuarialne obejmujące: ryzyko stopy procentowej, ryzyko długowieczności i ryzyko związane z wynagrodzeniem.

Ryzyko stopy procentowej

Bieżącą wartość zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń oblicza się przy pomocy stopy dyskonta określonej przez odniesienie do poziomu dochodu z wysokiej jakości obligacji korporacyjnych lub z obligacji rządowych (jeżeli nie istnieje rozwinięty rynek obligacji korporacyjnych). Spadek oprocentowania obligacji powoduje zwiększenie zobowiązań programu.

Ryzyko długowieczności

Wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do najlepszych szacunków śmiertelności uczestników programu zarówno w okresie zatrudnienia, jak i po okresie zatrudnienia. Zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia uczestników programu spowoduje wzrost wartości zobowiązań.

Ryzyko wynagrodzeń

Wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do przyszłego poziomu wynagrodzeń uczestników programu. Wobec tego wzrost wynagrodzeń uczestników programu spowoduje zwiększenie wartości zobowiązań.

Poniżej przedstawiono główne założenia aktuarialne:

Główne przyjęte założenia aktuarialne dla odpraw emerytalno-rentowych				następne
	2014	2015	2016 - 2023	lata
- stopa dyskonta	4,5%	3,25%	3,25%	3,25%
- przewidywany przyszły wzrost podstawy wymiaru świadczeń		3,0%	3,0%	2,5%

Główne przyjęte założenia aktuarialne dla nagród jubileuszowych				następne
	2014	2015	2016 - 2023	lata
- stopa dyskonta	4,5%	3,25%	3,25%	3,25%
- przewidywany przyszły wzrost podstawy wymiaru świadczeń		4,2%	4,0%	3,5%

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Kwoty dotyczące programów świadczeń pracowniczych ujmowane w całkowitych dochodach:

2014	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Koszty świadczeń:			
koszty bieżącego zatrudnienia	801	227	1 028
koszty przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia	0	1	1
Koszty odsetkowe netto	633	225	858
Przeszacowanie zobowiązań netto z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	276	102	378
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	1 238	577	1 815
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	(458)	(630)	(1 088)
Składniki kosztów programu przyszłych świadczeń pracowniczych ujęte w wyniku finansowym	2 490	453	2 943
Składniki kosztów programu przyszłych świadczeń pracowniczych ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	0	49	49
Razem	2 490	502	2 992

2013	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Koszty świadczeń:			
koszty bieżącego zatrudnienia	842	185	1 027
koszty przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia	(597)	(409)	(1 006)
Koszty odsetkowe netto	672	202	874
Przeszacowanie zobowiązań netto z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	131	97	228
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	0	0	0
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	112	303	415
Składniki kosztów programu przyszłych świadczeń pracowniczych ujęte w wyniku finansowym	1 160	(22)	1 138
Składniki kosztów programu przyszłych świadczeń pracowniczych ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	0	400	400
Razem	1 160	378	1 538

Koszty bieżącego zatrudnienia uwzględniono w wyniku finansowym Grupy jako koszty świadczeń pracowniczych w kosztach ogólnego zarządu. Koszty odsetkowe netto zaprezentowano w kosztach finansowych.

Zysk z rozliczenia w 2014 roku, będący efektem odejść pracowników w ramach przeprowadzonego Programu Dobrowolnych Odejść, pomniejszył koszty restrukturyzacji zatrudnienia wykazane w pozostałych kosztach operacyjnych.

Przeszacowanie zobowiązania netto dotyczące odpraw emerytalnych i rentowych ujęto w pozostałych całkowitych dochodach. Natomiast przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu nagród jubileuszowych ujęto w wyniku finansowym, z czego zyski/straty aktuarialne wynikające ze zmian założeń finansowych ujęto w kosztach finansowych, a pozostałe kwoty z przeszacowania w kosztach ogólnego zarządu.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 1 stycznia 2014 r.	14 742	4 799	19 541
Koszty bieżących świadczeń	801	227	1 028
Koszt przeszłego zatrudnienia	0	1	1
Koszt odsetkowy	633	225	858
(Zyski)/straty z przeszacowania:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	276	102	378
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	1 238	577	1 815
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	(458)	(630)	(1 088)
Świadczenia wypłacone	(2 147)	(113)	(2 260)
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2014 r.	15 085	5 188	20 273

	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 1 stycznia 2013 r.	15 455	4 579	20 034
Koszty bieżących świadczeń	842	185	1 027
Koszt przeszłego zatrudnienia	(597)	(409)	(1 006)
Koszt odsetkowy	672	202	874
(Zyski)/straty z przeszacowania:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	131	97	228
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	0	0	0
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	112	303	415
Świadczenia wypłacone	(1 873)	(158)	(2 031)
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2013 r.	14 742	4 799	19 541

Przy kalkulacji rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne została przeprowadzona analiza wrażliwości w zakresie wpływu stopy dyskonta oraz planowanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń na kwotę rezerwy na 31 grudnia 2014 roku. Niżej przedstawione analizy wrażliwości opracowano na podstawie prawdopodobnych zmian odpowiednich założeń występujących na koniec okresu sprawozdawczego, przy pozostałych założeniach niezmiennych.

Zastosowanie stopy dyskonta finansowego niższej o 0,5 p.p. od przyjętej spowodowałoby wzrost łącznej kwoty rezerw o 815 tys. zł. Gdyby natomiast zastosowano stopę dyskonta o 0,5 p.p. wyższą od bazowej, kwota rezerwy byłaby o 759 tys. zł niższa.

Analiza wrażliwości dla przewidywanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń wykazała, że przyjęcie wymiaru niższego o 0,5 p.p. skutkowało by spadkiem rezerwy o 739 tys. zł, a podniesienie wymiaru o 0,5 p.p. spowodowałoby wzrost kwoty rezerw o 785 tys. zł.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Powyższa analiza wrażliwości nie musi być reprezentatywnym przedstawieniem faktycznych zmian wysokości zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. Jest mało prawdopodobne, by zmiany poszczególnych założeń występowały w izolacji od innych, ponieważ niektóre założenia mogą być skorelowane.

Ponadto przy prezentacji powyższej analizy wrażliwości wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń została obliczona metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych na koniec okresu sprawozdawczego, czyli taką samą, jaką zastosowano przy obliczeniu zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Metody ani założenia wykorzystywane do przygotowania analizy wrażliwości nie zmieniły się w porównaniu do lat ubiegłych.

Średni ważony okres trwania planu określonych świadczeń na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 8 lat w spółce Orbis oraz 5 lat w spółce Hekon.

Analiza terminów płatności wypłaconych świadczeń prezentuje się następująco:

	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
31/12/2015	1 353	431	1 784
31/12/2016	1 557	258	1 815
31/12/2017	1 206	239	1 445
31/12/2018	1 327	214	1 541
31/12/2019	1 563	374	1 937
Pozostała część	8 079	3 672	11 751
Razem	15 085	5 188	20 273

29. POZYCJE WARUNKOWE

29.1 UDZIELONE I OTRZYMANE GWARANCJE

Tytuł	Beneficjent	Dłużnik/ charakter powiązań	Okres ważności	kwota na dzień bilansowy	Zmiana kwoty w ciągu 12 miesięcy zakończonych		warunki finansowe i inne uwagi
					31.12.2014	31.12.2013	
poręczenie z tytułu naruszenia oświadczeń i zapewnień złożonych NFM Services Sp. z o.o. w związku z podpisaną w dniu 23.05.2013 umową sprzedaży wszystkich udziałów Orbis S.A. w spółce powiązanej Orbis Transport Sp. z o.o.	NFM Services Sp. z o.o.	Orbis S.A.	23.05.2014	0		(1 250)	Zawarta 23.05.2013 umowa przewidywała ograniczoną w czasie i wartości odpowiedzialność Orbis S.A. z tytułu naruszenia oświadczeń i zapewnień złożonych NFM Services Sp. z o.o. Maksymalna wysokość odpowiedzialności wynosiła 1,25 mln zł. Odpowiedzialność Orbis S.A. ustalała w dniu 23.05.2014.
poręczenie z tytułu naruszenia oświadczeń i zapewnień złożonych w związku z podpisaną w dniu 26.05.2014 umową sprzedaży udziałów Orbis S.A. w spółce powiązanej Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.	Nabywcy udziałów (trzy osoby fizyczne)	Orbis S.A.	26.05.2019	1 750		1 750	Orbis S.A. zostanie zwolniony z odpowiedzialności po upływie 5 pełnych lat obrotowych za zapewnienia dotyczące kwestii podatkowych i zobowiązań publicznoprawnych oraz po upływie 12 miesięcy od daty zawarcia umowy za pozostałe zapewnienia
		Razem zobowiązania warunkowe		1 750		500	

Informacje dotyczące zobowiązań warunkowych wynikających z podpisanej w grudniu 2014 umowy kredytowej znajdują się w nocie 24.

Nie jest możliwe wiarygodne określenie stopnia pewności wystąpienia przepływów pieniężnych z tytułu pozycji warunkowych.

29.2 SPRAWY SPORNE

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
1. Sprawa o wydanie nieruchomości położonej w Warszawie, w dzielnicy Wilanów, przy ul. St.Kostki Potockiego 27, oznaczonej jako działka nr 21/1 o powierzchni 4397 m2	Wartość przedmiotu sporu powód określił na 5 mln zł jako wartość nieruchomości i alternatywnie na sumę 377 tys. zł odpowiadającą 3-miesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od tego rodzaju nieruchomości	pozew z dn. 29.09.2005 r.	Powód: Skarb Państwa, reprezentowany przez Urząd m.st. Warszawy, Pozwany: Orbis S.A.	Orbis S.A. wnosi o oddalenie pozwu w całości. Sprawę aktualnie rozpatruje Sąd Apelacyjny w Warszawie jako sąd II instancji. Postępowanie jest zawieszono do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym kwestii prawa własności przedmiotowej nieruchomości. Postępowanie administracyjne z wniosku spadkobierców dawnego właściciela – Adama Branickiego - o zwrot nieruchomości ziemskiej „Kolonja Adamówka Wilanowska dz. 15” toczy się aktualnie przed Wojewodą Mazowieckim jako organem I instancji. Na dzień publikacji raportu w sprawie nie są podejmowane żadne działania. W toku tego postępowania, na rozprawie w dniu 05.01.2010 pełnomocnik wnioskodawców złożył pisemne oświadczenie, w którym poinformował m.in., że reprezentowana przez niego strona nie będzie dochodziła od Orbis S.A. odszkodowania z tytułu użytkowania przedmiotowej nieruchomości. Oświadczenie stanowi załącznik do protokołu z rozprawy, dodać jednak należy, że oświadczenie nie zostało poparte stosownym pełnomocnictwem spadkobierców Adama Branickiego upoważniającym do zrzeczenia się w ich imieniu roszczeń.
2.O stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydenta Miasta Warszawy z dnia 11.04.1950 r. Nr L dz. WPB/3116/49/P w sprawie odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku o prawo własności czasowej do gruntu położonego na ul. Wspólnej 19 Nr Hip 1651/2 lit C (Obszar byłej nieruchomości o Nr Hip 1651/2 lit C, w części pokrywa się z obecną działką 133/2 będącą w zarządzie Orbis S.A., na której posadowiony jest podjazd pod budynek Hotelu Grand Warszawa oraz działką 133/1 będącą w użytkowaniu wieczystym Orbis S.A, na której posadowiona jest część budynku Hotelu).	nieznana	Wniosek z dnia 02.03.2000 r.	Wnioskodawca: J.Ostrowska-Bazgier (spadkobiercy Abrachama Judy vel Adama Kaltmana) Uczestnik: "Parking-Wspólnota" Sp. z o.o. w likwidacji Uczestnik: Orbis S.A.	Minister Infrastruktury wydał 10.08.2010 (doreczoną Orbis S.A. 19.08.2010) decyzję stwierdzającą nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydenta m.st. Warszawy z 1950 roku odmawiającego przyznania wnioskodawcom prawa własności czasowej do przedmiotowego gruntu. Orbis S.A. złożył w dniu 01.09.2010 wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Dalsze prowadzenie sprawy w imieniu Orbis S.A. zlecono Kancelarii Prawniczej „Domański, Zakrzewski, Palinka” (DZP), która w kolejnych pismach podważyła fakt złożenia przez dotychczasowych właścicieli wniosku dekretowego w terminie. Postępowanie jest zawieszono. Wnioskodawczyni w dniu 25.08.2012 roku złożyła w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej wniosek o uchylenie decyzji Wojewody Mazowieckiego Nr 755/93 o nabyciu przez Orbis prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego Hotelem Grand położonego w Warszawie przy ul. Kruczej 28. Orbis S.A. złożył wniosek o odmowę wszczęcia postępowania w tej sprawie. Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej zawiesił postępowanie w tej sprawie. Orbis S.A. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po osobach nie znanych z miejsca zamieszkania. Sąd podjął postępowanie w tej sprawie i w pierwszej instancji wydał postanowienie oddalające wniosek Orbis S.A. Orbis S.A. od powyższego postanowienia złożył apelację. Nie wyznaczono jeszcze rozprawy.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
3. Wezwanie do zwrotu otrzymanej pomocy PARP na kwotę 529.315,69 plus odsetki	529 tys. zł plus odsetki	21.07.2014	Wzywający: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Wezwany: Orbis S.A.	Orbis S.A. jako beneficjent w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 otrzymał pomoc współfinansowaną z Unii Europejskiej na program szkoleniowy. W wyniku kontroli realizacji tego programu, PARP zarzucił Orbisowi naruszenie warunków tego programu w zakresie zastosowania dyskryminujących kryteriów i ocen przy formułowaniu oferty. W związku z tym PARP pod rygorem wydania decyzji wezwał Orbis do zapłaty kary w wysokości 25% wydatków kwalifikowanych w ramach tego programu, co stanowi kwotę 529.315,69 zł. Orbis S.A. zakwestionował w całości stanowisko PARP, w związku z czym zostanie wydana przez PARP decyzja administracyjna o zwrocie tej kwoty. Orbis S.A. będzie kwestionował tą decyzję w postępowaniu administracyjnym. Mimo braku decyzji administracyjnej o zwrocie, PARP skorzystał z gwarancji bankowej i wypłacił kwotę ok. 504 tys. zł. Orbis S.A. będzie dochodził zwrotu tej kwoty na drodze powództwa cywilnego.
4. Pozew o ustalenie, iż kara umowna za opóźnienie w wybudowaniu hotelu w Elblągu była nienależna, względnie nieważnie zastrzeżona.	350 tys. zł	Pozew z dnia 19.04.2014	Powód: Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. Pozwany: Gmina miasta Elbląg	W wyniku prowadzonego postępowania Hekon S.A. przegrał proces w I instancji, a następnie w wyniku złożonej apelacji, sąd II instancji uznał, iż zapis o karze umownej był nieważny od początku oraz orzekł o zwrocie uiszczonych przez Hekon S.A. kar umownych. Gmina miasta Elbląg wniosła skargę kasacyjną, wobec której Hekon S.A. wniosł o jej nieprzyjęcie do rozpoznania.

Dodatkowo, na dzień bilansowy trwało 12 postępowań przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym dotyczących aktualizacji stawek opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntów zlokalizowanych w następujących miastach:

- Warszawa (ibis i ibis budget Reduta, Sofitel Victoria, ibis Warszawa Centrum, działka zlokalizowana przy ul. Łopuszańskiej),
- Kraków (ibis i ibis budget),
- Poznań (Novotel Malta),
- Katowice (Novotel Centrum),
- Sopot (Sofitel Grand),
- Gdańsk (Novotel Centrum, Mercure Gdańsk Stare Miasto oraz teren w pobliżu tego hotelu),
- Zegrze (działka zabudowana).

W ocenie Grupy dokonane przez Prezydentów poszczególnych miast aktualizacje opłat są nieuzasadnione bądź też powinny być skalkulowane według innych stawek. Na dzień bilansowy skumulowana wartość kwestionowanych przez Grupę opłat wynosi 5 729 tys. zł i prezentowana jest w biernych rozliczeniach międzyokresowych kosztów w pozycji zobowiązania publiczno-prawne.

Po dniu bilansowym Spółka złożyła dodatkowo dwa wnioski do SKO w Gdańsku o ustalenie, iż wprowadzona od 2015 roku aktualizacja opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntów zlokalizowanych w Gdańsku (dotyczy hotelu Orbis Posejdon i Novotel Marina) jest nieuzasadniona. Łączna wartość przedmiotu sporu wynosi 375 tys. zł.

30. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

30.1 POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Główne obszary ryzyka, na które jest narażona Grupa Kapitałowa Orbis, to ryzyko kredytowe oraz ryzyko związane z płynnością, wynikające ze zmienności na rynkach pieniężnym i kapitałowym i mające swoje odzwierciedlenie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat.

Grupa prowadzi jednolitą politykę zarządzania ryzykiem finansowym oraz stały monitoring obszarów ryzyka, wykorzystując dostępne strategie i mechanizmy w celu zminimalizowania ujemnych efektów zmienności rynku i zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Grupa ogranicza ryzyko finansowe (definiowane jako zmienność przepływów pieniężnych), jak również ryzyko związane ze zmiennością na rynkach pieniężnych i kapitałowych. Politykę tę realizuje w sposób opisany w poniższych punktach.

Narażanie się na dodatkowe ryzyka niezwiązane z zaakceptowaną działalnością biznesową uważa się za niewłaściwe.

Polityka i strategia zarządzania ryzykiem jest określona i monitorowana przez Zarząd Orbis S.A. Bieżące obowiązki w tym zakresie sprawują komórki merytoryczne Orbis S.A. oraz spółek Grupy.

30.2 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Spółki Grupy Kapitałowej są narażone na ryzyko zmiany krótkoterminowych stóp procentowych stosowanych dla zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu, a także na zmiany długoterminowych stóp procentowych w przypadku zaciągania nowego lub refinansowania istniejącego zadłużenia.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek nie występowały w Grupie Kapitałowej Orbis.

Na ryzyko stóp procentowych wystawione są również środki pieniężne na rachunkach oprocentowanych wg zmiennych stóp procentowych.

W 2014 roku stopy procentowe kształtowały się następująco:

- WIBID ON: 1,27 – 3,17
- WIBID 1M: 1,75 – 2,42
- WIBID 3M: 1,74 – 2,52
- WIBID 6M: 1,74 – 2,55
- WIBID 1Y: 1,73 – 2,60

Stopień wrażliwości Grupy na wzrost/spadek oprocentowania lokat przedstawiony jest w poniższej tabeli. Analiza wrażliwości uwzględnia zmianę oprocentowania lokat w PLN o 0,5pp, natomiast lokat w EUR o 0,01 pp.

	Stan na 31.12.2014	Wpływ zmiany wysokości oprocentowania na wartość odetek
Krótkoterminowe lokaty bankowe w PLN	40 732	203
Krótkoterminowe lokaty bankowe w EUR (po przeliczeniu na PLN)	121 475	12
Środki pieniężne na oprocentowanych rachunkach bankowych w PLN	21 427	107
Razem	183 634	322

Zdaniem Zarządu analiza wrażliwości ryzyka stopy procentowej bazująca na stanach lokat na dzień bilansowy nie jest reprezentatywna, ponieważ narażenie na ryzyko na koniec roku nie odzwierciedla jego poziomu w ciągu całego okresu sprawozdawczego. Zmiana wysokości oprocentowania o 0,5 p.p. w oparciu o średnie stany lokat w PLN na przestrzeni całego 2014 roku skutkowałaby wzrostem/spadkiem wysokości odsetek od tych lokat o 837 tys. zł. W trakcie 2014 roku Grupa nie zakładała lokat w walutach obcych, wykazana na koniec roku lokata w EUR została zawarta w ostatnim tygodniu grudnia 2014 roku.

30.3 RYZYKO WALUTOWE

Prezentacyjną walutą Grupy jest złoty. Jediną spółką z Grupy, której walutą funkcjonalną nie jest złoty jest UAB Hekon (LTL). Walutą funkcjonalną pozostałych spółek z Grupy jest złoty.

Grupa zawiera określone transakcje denominowane w walutach obcych. W związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut.

Grupa stara się przy zabezpieczaniu ekspozycji walutowej wykorzystywać w pierwszej kolejności mechanizm hedgingu naturalnego. Do zarządzania ryzykiem dopuszcza się również wykorzystanie instrumentów pochodnych, w tym stosowanie transakcji typu forward oraz swap, jak również strategii opcyjnych.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, ani nie wykorzystuje instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań pieniężnych Grupy denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy przedstawia się następująco:

		Aktywa		Zobowiązania	
		stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Krótkoterminowe lokaty bankowe					
w walucie obcej	EUR	28 500	0	0	0
równowartość w walucie polskiej	PLN	121 475	0	0	0
Środki pieniężne w banku i w kasie					
w walucie obcej	EUR	335	65	0	0
równowartość w walucie polskiej	PLN	1 428	271	0	0
w walucie obcej	CZK	300 000	0	0	0
równowartość w walucie polskiej	PLN	46 110	0	0	0
Należności/Zobowiązania					
w walucie obcej	EUR	885	969	1 623	694
równowartość w walucie polskiej	PLN	3 773	4 019	6 916	2 878
w walucie obcej	USD	0	4	0	2
równowartość w walucie polskiej	PLN	0	11	0	7
w walucie obcej	LTL	244	195	1 278	1 162
równowartość w walucie polskiej	PLN	301	235	1 578	1 396

Na dzień bilansowy Grupa nie posiada kredytów i pożyczek walutowych lub denominowanych w walucie obcej.

Grupa jest narażona przede wszystkim na ryzyko związane z walutą EUR.

Stopień wrażliwości Grupy na 10% wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrachunkowego o 10% zmianę kursów. Wartość dodatnia w poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku i zwiększenie kapitału własnego towarzyszące wzmocnieniu się kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%. W przypadku 10% osłabienia PLN w stosunku do danej waluty obcej wartość ta byłaby ujemna, a wpływ na zysk i kapitały własne byłby odwrotny.

Wpływ na wynik w przypadku wzrostu/spadku kursu wymiany PLN prezentuje poniższa tabela:

	Wzrost kursu o 10%	
	Wynik za 2014 rok	Wynik za 2013 rok
Krótkoterminowe lokaty bankowe	12 147	0
Środki pieniężne w banku i w kasie	4 754	25
Należności/Zobowiązania	(444)	0
Razem wpływ zmiany kursu na wynik	16 457	25

Wrażliwość Grupy na ryzyko walutowe wzrosła w bieżącym okresie przede wszystkim wskutek dokonanego w grudniu zakupu 28,5 mln EUR oraz 300 mln CZK. Środki te zostały w styczniu 2015 roku przeznaczone na zakup udziałów w podmiotach zagranicznych oraz udzielenie pożyczki spółce z Czech (więcej informacji w nocie 34 niniejszego sprawozdania finansowego).

W celu ograniczenia ryzyka kursowego związanego z tą transakcją, w połowie grudnia 2014 Grupa zawarła także dwa kontrakty forward na zakup 76 740 tys. EUR z datą realizacji 5 stycznia 2015 roku. Zysk z wyceny tych instrumentów na dzień bilansowy wyniósł 5 488 tys. zł.

Zdaniem Zarządu analiza wrażliwości nie jest reprezentatywna dla ryzyka kursowego, ponieważ narażenie na to ryzyko na koniec roku nie odzwierciedla jego poziomu w ciągu całego okresu sprawozdawczego.

30.4 RYZYKO CENOWE

Istnieją następujące czynniki ryzyka cenowego w działalności Grupy Kapitałowej Orbis:

- konkurencja - rynek hotelarski w Polsce charakteryzuje się dużym przyrostem liczby pokoi, które zostały oddane do użytku w ostatnich latach, co spowodowało presję na ceny usług hotelowych.
- kondycja ekonomiczna rynku w Polsce i na świecie – rozwój gospodarczy stymuluje wzrost zainteresowania usługami hotelarskimi poprzez wzrost liczby podróży biznesowych i większą skłonność do podróży turystycznych.
- kursy walut - kurs EUR do złotego jest ważnym czynnikiem ryzyka cenowego w działalności hotelowej, a także w turystyce przyjazdowej i wyjazdowej. Słaby kurs Euro w stosunku do polskiej waluty oznacza zmniejszenie przychodów złotówkowych z działalności hotelowej.

Ryzyko cenowe jest minimalizowane poprzez realizację polityki aktywnego zarządzania dostępnością pokoi i zarządzania cenami (*yield management*). Nie jest możliwe przewidzenie wpływu na wyniki finansowe Grupy wystąpienia powyższego ryzyka.

30.5 RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa może wynikać z:

- ryzyka kredytowego wynikającego z wiarygodności kredytowej instytucji finansowych (banków/ brokerów), stron lub pośredników umów zabezpieczających,
- wiarygodności kredytowej podmiotów, których papiery wartościowe Grupa nabywa lub w które inwestuje,
- wiarygodności kredytowej klientów korporacyjnych, co jednak z uwagi na brak znacznej koncentracji ryzyka kredytowego i duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu nie wymaga stosowania specjalnych zabezpieczeń transakcji, poza monitoringiem kontrahentów pod kątem ich zdolności kredytowych.

W ocenie Grupy ryzyko dotyczące klientów nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na polskim rynku.

W rozliczaniu z kontrahentami preferuje się płatności kartą kredytową, gotówką oraz przedpłaty. Decyzje dotyczące udzielenia kredytu podejmuje się biorąc pod uwagę wynik badania wypłacalności, wartość kontraktu, termin płatności oraz prognozowane saldo należności.

Badanie wypłacalności przeprowadzane jest przed udzieleniem kredytu każdemu nowemu kontrahentowi oraz przy odnawianiu kontraktu na kolejne okresy współpracy. W celu spełnienia tych wymogów, hotele oraz jednostki Biura Zarządu mają do dyspozycji następujące narzędzia:

- Raporty z biur informacji gospodarczych: D&B oraz KRD (www.on-line.dnb.com.pl, www2.krd.pl), wspomagające ocenę wiarygodności płatniczej kontrahenta;
- Historia płatności danego kontrahenta: Istotne opóźnienia płatności, a w szczególności pojawienie się kontrahenta na wewnętrznej „czarnej liście dłużników” Grupy Hotelowej (komunikowanej przez dział zarządzania należnościami) blokuje możliwość dalszego kredytowania;
- Istnienie innych, negatywnych informacji na temat wypłacalności kontrahenta: Każda informacja pochodząca z lokalnego lub globalnego rynku dotycząca problemów z wypłacalnością kontrahenta musi być dokładnie zbadana, z konsekwencją zablokowania kredytu, jeżeli jest to uzasadnione.

Przyjęto, że w przypadku gdy ocena wypłacalności nie jest pozytywna w każdym z ww punktów należy zawsze żądać dodatkowych zabezpieczeń w postaci gwarancji bankowej lub preautoryzacji karty kredytowej.

Narażenie Grupy na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane. Kontrolę ryzyka kredytowego umożliwiają systematyczne spotkania Komisji Kredytowej, w trakcie których omawiane są wszystkie istotne ryzyka związane z kredytem kupieckim oraz podejmowane decyzje w sprawie udzielenia kredytu nowym kontrahentom mającym niejasną sytuację finansową.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Grupa współpracuje z renomowanymi bankami o dobrej pozycji finansowej.

Poniżej przedstawiona została tabela ratingów banków, z których usług korzysta Grupa:

Bank		Agencja			
		Fitch	Standard & Poor's	Moody's	DBRS
Societe Generale SA	Ocena długookresowa	A	A	A2	AA (low)
	Ocena krótkookresowa	F1	A-1	P -1	R-1 (w środku)
	Perspektywa	negatywna	negatywna	negatywna	negatywna
Bank Handlowy w Warszawie SA	Ocena dla depozytów długoterminowych w walucie krajowej	A-		Baa3	
	Ocena dla depozytów długoterminowych w walucie obcej	A-		Baa3	
	Ocena dla depozytów krótkoterminowych w walucie krajowej	F2		Prime-3	
	Ocena dla depozytów krótkoterminowych w walucie obcej	F2		Prime-3	
	Rating siły finansowej			D+	
	Viability rating	bbb+			
	Rating wsparcia	1			
	Ocena długookresowa w walucie narodowej				
Perspektywa	stabilna		stabilna		
Credit Agricole Bank Polska SA	długoterminowy w walucie obcej			Baa3	
	długoterminowy w walucie lokalnej			Baa3	
	krótkoterminowy w walucie obcej			P-3	
	krótkoterminowy w walucie lokalnej			P-3	
	Rating siły finansowej			D	
Bank Pekao SA	Ocena długookresowa	A-	BBB+	A2	
	Ocena krótkookresowa	F2	A-2	Prime -1	
	Ocena viability	a-			
	Ocena samodzielna (Stand - alone)		bbb+		
	Rating siły finansowej			C-	
	Rating wsparcia	2			
	Perspektywa	stabilna	stabilna	negatywna	
Bank PKO BP SA	Ocena długookresowa		A- pod obserwacją z perspektywą obniżenia	A2- z perspektywą negatywną	
	Ocena krótkookresowa		A- 2 z perspektywą stabilną	Prime -1**	
	siła finansowa			C - z perspektywą negatywną	
CitiGroup	Senior Debt	A	A-	Baa2	
	Subordinated Debt	A-	BBB+	Baa3	
	Junior Subordinated Debt	BBB+	BB	Ba1	
	Preferred Stock	BB+	BB	Ba3	
	Commercial Paper	F1	A-2	P-2	
	Perspektywa	stabilna	negatywna	stabilna	

Nie jest możliwe przewidzenie wpływu na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej wystąpienia powyższego ryzyka.

30.6 RYZYKO ZWIĄZANE Z PŁYNNOŚCIĄ

Grupa Kapitałowa Orbis zabezpiecza płynność poprzez wykorzystanie kredytów i pożyczek zewnętrznych długoterminowych oraz posiadanie czynnych linii kredytowych w rachunku bieżącym.

Wielkość niewykorzystanych linii kredytowych na 31 grudnia 2014 roku wyniosła 500 100 tys. zł, w tym:

- z tytułu kredytu w rachunku bieżącym dostępnym w Banku Handlowym w Warszawie S.A. – 20 100 tys. zł,
- z tytułu umowy kredytu zawartej z Société Générale S.A. Oddział w Polsce i Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. – 480 000 tys. zł.

Dodatkowo Grupa wykorzystuje strukturę cash pooling pomiędzy Orbis S.A. a spółką zależną Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. na rachunkach otwartych w Banku Handlowym w Warszawie S.A.

Przejęciowo wolne środki pieniężne są lokowane w krótkoterminowe lokaty bankowe.

Grupa monitoruje płynność finansową bazując na kalkulacji stopy zadłużenia oraz wskaźnika bieżącej płynności.

Stopa zadłużenia jest obliczana jako iloraz zobowiązań ogółem oraz sumy pasywów.

Na koniec 2014 roku stopa zadłużenia wzrosła głównie z powodu wyższego niż w roku ubiegłym salda zobowiązań z tytułu prowadzonych w hotelach prac remontowych i zakupu środków trwałych.

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Zobowiązania ogółem	145 222	122 226
Suma pasywów	2 097 544	2 054 329
Stopa zadłużenia	6,9%	5,9%

Wskaźnik bieżącej płynności kalkulowany jest jako iloraz aktywów obrotowych oraz zobowiązań krótkoterminowych. Wskaźnik ten zmalał nieznacznie w porównaniu z rokiem ubiegłym pozostając jednocześnie na dobrym poziomie.

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Aktywa obrotowe i zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	301 793	247 569
Zobowiązania krótkoterminowe	116 848	90 493
Wskaźnik bieżącej płynności	2,58	2,74

Grupa prognozuje przyszłe przepływy z tytułu zobowiązań handlowych. Prognoza uwzględnia zobowiązania istniejące na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku
Prognozowane wydatki w okresie				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	28 883	2 051	6	0
Zobowiązania dotyczące środków trwałych*	18 451	1 566	146	2 849
Zaliczki na dostawy	131	0	0	0
Razem wydatki z tytułu zobowiązań handlowych	47 465	3 617	152	2 849

* W pozycji Zobowiązania dotyczące środków trwałych, w okresie powyżej 1 roku, ujęte są kaucje gwarancyjne zgodnie z ich maksymalnym terminem zwrotu, określonym na podstawie podpisanych umów na realizację usług remontowych i budowlanych.

Kwoty zaprezentowane w tabeli powyżej są przedstawione w wartościach brutto (niezdyskontowanych).

30.7 KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Poniższa tabela prezentuje główne kategorie instrumentów finansowych:

	stan na 31.12.2014	stan na 31.12.2013
Aktywa finansowe		
Środki pieniężne	239 503	190 821
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	5 488	0
Pożyczki i należności własne (w tym należności handlowe)	49 522	50 564
Zobowiązania finansowe		
Koszt zamortyzowany (w tym zobowiązania handlowe)	113 823	85 287

31. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa Hotelowa Orbis posiadała przyszłe zobowiązania inwestycyjne wynikające z zawartych umów na łączną kwotę 15 693 tys. zł. Największe kwoty dotyczą prac związanych ze zmianą marki w hotelu Orbis Gdynia (7 715 tys. zł), z budową hotelu Mercure w Krakowie (1 032 tys. zł) oraz modernizacją hotelu Novotel Warszawa Centrum (891 tys. zł).

32. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH (TRANSAKCJE)

W rozumieniu MSR 24 podmiotami powiązаныmi z Grupą są członkowie kadry zarządzającej i nadzorującej oraz bliscy członkowie ich rodzin, spółki zależne nie objęte konsolidacją wymienione w nocie 1.1.4 oraz Accor S.A. (znaczący akcjonariusz) i podmioty z nim powiązane.

32.1 WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ EMITENTA

	Płace i inne krótkoterminowe świadczenia z tytułu pełnienia funkcji we władzach	
	Orbis S.A.	jednostek podporządkowanych
Zarząd		
Gilles Stephane Clavie	702	0
Ireneusz Andrzej Węglowski	903	0
Marcin Szewczykowski	844	100
Laurent Francois Picheral	1 487	0
Rada Nadzorcza		
Sophie Isabelle Stabile	49	0
Bruno Coudry	75	0
Jean-Jacques Dessors	30	0
Artur Gabor	99	0
Christian Karaoglanian	39	0
Jacek Kseń	104	0
Laurent Francois Picheral	0	0
Andrzej Procajlo	75	0
Andrzej Przytuła	75	0
Jarosław Szymański	75	0
Pascal Quint	1	0
Peter Paul Verhoeven	33	0

32.2 TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Przychody od podmiotów powiązanych obejmują opłaty za zarządzanie hotelami: Sofitel we Wrocławiu oraz ibis Warszawa Stare Miasto, przychody za wsparcie w sprzedaży, promowanie sieci Accor i rozwój programu Le Club Accorhotels w Polsce oraz w krajach bałtyckich.

Koszty zakupu usług od podmiotów powiązanych obejmują przede wszystkim:

- opłaty franchisingowe,
- opłaty rezerwacyjne,
- opłaty za korzystanie z aplikacji informatycznych,
- koszty dotyczące programu lojalnościowego Le Club Accorhotels.

Wykazane poniżej wielkości dotyczą spółek z Grupy Accor S.A.

	2014	2013
Przychody netto ze sprzedaży usług	4 094	3 365
Koszty zakupu usług i towarów	34 719	35 746
Należności z tytułu dostaw i usług	816	3 869
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	9 316	6 793

Zaprezentowane należności nie zostały objęte odpisem aktualizującym.

Rozrachunki z podmiotami powiązаныmi zostaną rozliczone poprzez spłaty.

Grupa nie dokonywała transakcji odpłatnego i nieodpłatnego przeniesienia praw lub zobowiązań pomiędzy Grupą a podmiotami powiązаныmi:

- członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A.
- małżonkami, krewnymi lub powinowatymi w linii prostej do drugiego stopnia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A., podmiotów zależnych od Orbis S.A. i z nim stowarzyszonych,
- osobami związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A., podmiotów zależnych od Orbis S.A. i z nim stowarzyszonych.

33. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

W dniu 7 stycznia 2015 r. doszło do realizacji transakcji, w wyniku której Orbis S.A. stał się właścicielem udziałów w następujących spółkach, prowadzących działalność hotelową w ramach sieci Accor:

- Accor Pannonia Hotels Zrt. (99,92% udziałów) z siedzibą w Budapeszcie, obejmuje także hotele sieci Accor w Macedonii, Słowacji i Bułgarii;
- Katerinska Hotel s.r.o. z siedzibą w Pradze (100% udziałów);
- Accor Hotels Romania S.R.L. z siedzibą w Bukareszcie (100% udziałów);
- Hotel Muranowska Sp. z o.o. (100% udziałów),
- Hotek Polska Sp. z o.o. (100% udziałów).

Łączna cena, jaką Orbis zapłacił za nabyte udziały wyniosła 142.262.000 EUR. Cena Nabycia została sfinansowana w 80% z kredytu zaciągniętego przez Orbis w Banku Polska Kasa Opieki S.A. oraz Soci t  Generale S.A. oraz w 20% ze  rodk w wlasnych.

Na skutek tej transakcji Orbis S.A. stała si  r wnie pośrednio wlaszcielem udzial w w nast pujacych sp lkach zależnych od sp łek nabytych w wyniku transakcji opisanej powyzej:

- Novy Smichov Gate a.s. z siedzibą w Pradze (100% udziałów w sp lce jest wlasnością Katerinska Hotel s.r.o.),
- H-DEVELOPMENT CZ a.s. z siedzibą w Pradze (100% udziałów w sp lce jest wlasnością Katerinska Hotel s.r.o.),
- Business Estate Entity a.s. z siedzibą w Pilźnie (100% udziałów w sp lce jest wlasnością Katerinska Hotel s.r.o.)

- Blaha Hotel Szállodaüzemeltető Kft. z siedzibą w Budapeszcie (44,46% udziałów w spółce jest własnością Accor Pannonia Hotels Zrt)
- World Trade Center Budapest Management Szolgáltató Kft. z siedzibą w Budapeszcie (100% udziałów w spółce jest własnością Accor Pannonia Hotels Zrt)
- Accor-Pannonia Slovakia, s.r.o. z siedzibą w Bratysławie (100% udziałów w spółce jest własnością Accor Pannonia Hotels Zrt)

Rozliczenie połączenia spółek zostanie zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za pierwszy kwartał 2015 roku.

Ponadto w tym samym dniu Orbis zawarł z Accor S.A. Generalną Umowę Licencyjną, na podstawie której uzyskał prawo do prowadzenia działalności hotelowej pod markami Accor do 2035 roku, w następujących krajach: Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Czarnogóra, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Macedonia, Mołdawia, Polska, Rumunia, Serbia, Słowacja, Słowenia, Węgry, przy czym przez okres minimum 10 lat, powyżej wskazane uprawnienia zostały przyznane Orbis na wyłączność.

W dniu 7 stycznia 2015 roku spółka Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. udzieliła spółce Katerinska Hotel s.r.o. pożyczki w kwocie 300.000 tys. koron czeskich. Termin spłaty pożyczki ustalono na 31 grudnia 2016 roku.

34. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Objaśnienia korekt wyniku w przepływach działalności operacyjnej.

Zmiana stanu zapasów przedstawiona w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych jest równa bilansowej zmianie stanu.

	2014	2013
Bilansowa zmiana stanu należności	(5 530)	30 929
zmiana stanu innych długoterminowych należności i rozliczeń międzyokresowych	3 319	60
prowinie od kredytów	226	0
bilansowa zmiana stanu należności dot. działalności zaniechanej	0	(3 679)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(1 985)	27 310
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów	27 974	(31 557)
zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	(8 357)	78
zmiana stanu zobowiązań długoterminowych z tyt. otrzymanych czynszów i kaucji	(292)	(881)
zaliczki otrzymane na sprzedaż środków trwałych	(2 020)	6 600
bilansowa zmiana stanu zobowiązań dot. działalności zaniechanej	0	907
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	17 305	(24 853)
Bilansowa zmiana stanu rezerw	(706)	(3 683)
zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych ujęte w innych całkowitych dochodach	(49)	(400)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(755)	(4 083)
Inne korekty	4 404	5 175
aktualizacja wartości aktywów trwałych	4 179	6 974
aktualizacja wartości aktywów finansowych	10	(1 932)
inne	215	133
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	4 404	5 175

35. INNE INFORMACJE

W 2014 roku w trzech hotelach Grupy przeprowadzono kontrole z Państwowej Inspekcji Pracy dotyczące prawnej ochrony pracy oraz przestrzegania przepisów BHP. W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe - 2014 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
2015.02.17	Gilles Stephane Clavie	Prezes Zarządu	
2015.02.17	Ireneusz Andrzej Węglowski	Wiceprezes Zarządu	
2015.02.17	Marcin Szewczykowski	Członek Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
2015.02.17	Marcin Szewczykowski	Członek Zarządu	